

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO IR
DISPONAVIMO JUO ĮSTATYMO NR. VIII-729 PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2025 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 nauja redakcija

Pakeisti Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymą Nr. VIII-729 ir jį išdėstyti taip:

**„LIETUVOS RESPUBLIKOS
VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO IR
DISPONAVIMO JUO
ĮSTATYMAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas nustato valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarką ir sąlygas, valstybės ir savivaldybių institucijų ir turto valdytojų įgaliojimus šioje srityje tiek, kiek nenustatyta kituose įstatymuose, reglamentuojančiuose šio turto valdymą ir (ar) naudojimą, ir (ar) disponavimą juo, tiesiogiai taikomuose Europos Sąjungos teisės aktuose, Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse ir tarptautiniuose susitarimuose.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Disponavimas turtu** – teisė turtą parduoti, kitaip jį perleisti, įkeisti arba kitokiu būdu keisti jo teisinį statusą.

2. **Liekamosios medžiagos** – tinkamos naudoti detalės, mazgai, taurieji metalai, brangakmeniai, antrinės žaliavos, statybinės ir kitos medžiagos, liekantys išardžius numatytą likviduoti turtą.

3. **Savivaldybės valdoma bendrovė** – akcinė bendrovė ir (ar) uždaroji akcinė bendrovė, kurių vienai ar kelioms savivaldybėms nuosavybės teise priklausančios akcijos suteikia daugiau kaip 1/2 balsų visuotiniame akcininkų susirinkime.

4. **Savivaldybės valdoma įmonė** – savivaldybės įmonė, veikianti pagal Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymą, taip pat savivaldybės valdoma bendrovė.

5. **Turtas** – materialiosios, nematerialiosios ir finansinės vertybės. Turtas, nuosavybės teise priklausantis valstybei, yra valstybės turtas, o turtas, nuosavybės teise priklausantis savivaldybei, – savivaldybės turtas.

6. **Turto likvidavimas** – Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka nurašyto turto išvežimas į sąvartyną arba jo sunaikinimas.

7. **Turto naudojimas** – naudingųjų turto savybių taikymas jo naudotojo poreikiams tenkinti.

8. **Turto nurašymas** – Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka atliekamas turto išėmimas iš apyvartos ar sandėliavimo vietų, kai šis turtas perleidžiamas arba likviduojamas, jeigu įstatymai nenustato kitaip.

9. **Turto valdymas** – teisė įstatymų nustatyta tvarka daryti valstybės arba savivaldybės turtui fizinį ir ūkinį poveikį.

10. **Turto valdytojas** – patikėjimo teisės subjektas, įstatymų nustatyta tvarka patikėjimo teise valdantis, naudojantis valstybės ar savivaldybės turtą ir disponuojantis juo.

11. **Valstybės ar savivaldybių turto patikėjimo teisė** (toliau – patikėjimo teisė) – įstatymuose nustatytų patikėjimo teisės subjektų teisė valdyti, naudoti valstybės ar savivaldybių turtą ir disponuoti juo valstybės ir savivaldybių turto valdymą, naudojimą ir disponavimą juo ir (arba) patikėjimo teisės subjektų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatyta tvarka ir sąlygomis, nepažeidžiant įstatymų ir kitų asmenų teisių bei interesų.

12. **Valstybės valdoma bendrovė** – akcinė bendrovė ir (ar) uždaroji akcinė bendrovė, kurių valstybei nuosavybės teise priklausančios akcijos suteikia daugiau kaip 1/2 balsų visuotiniame akcininkų susirinkime.

13. **Valstybės valdoma įmonė** – valstybės įmonė, veikianti pagal Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymą, taip pat valstybės valdoma bendrovė.

3 straipsnis. Valstybės turto sandara

1. Valstybės turtas gali būti:
 - 1) ilgalaikis materialusis;
 - 2) nematerialusis;
 - 3) finansinis;
 - 4) trumpalaikis materialusis.
2. Valstybės ilgalaikiam materialiajam turtui priskiriama:
 - 1) žemė, žemės gelmės, vidaus vandenys, miškai, parkai, keliai, kultūros paveldo objektai;
 - 2) statiniai, patalpos ar jų dalys (toliau kartu – valstybės nekilnojamasis turtas), kiti nekilnojamieji daiktai;
 - 3) kitas pagal finansinę apskaitą reglamentuojančius teisės aktus ilgalaikiam materialiajam turtui priskiriamas turtas.
3. Valstybės nematerialiajam turtui priskiriama:
 - 1) Lietuvos valstybės vardas;
 - 2) Lietuvos Respublikos heraldikos objektai;
 - 3) teisės į oro erdvę virš Lietuvos Respublikos teritorijos, jos kontinentinį šelfą ir ekonominę zoną Baltijos jūroje;
 - 4) radijo dažnių ištekliai;
 - 5) patentai ir licencijos, taip pat teisės, atsirandančios iš patentų ir licencijų, valstybiniai sertifikavimo ženklai, techniniai projektiniai dokumentai, valstybės valdoma informacija, informacijos apdorojimo programos ir intelektinės veiklos rezultatai;
 - 6) kitas pagal finansinę apskaitą reglamentuojančius teisės aktus nematerialiajam turtui priskiriamas turtas.
4. Valstybės finansiniam turtui priskiriama:
 - 1) pagal įstatymus ir kitus teisės aktus iš mokesčių, rinkliavų ir kitų įmokų gaunami Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, valstybės pinigų fondų piniginiai ištekliai;
 - 2) Lietuvos banko kapitalas;
 - 3) vertybiniai popieriai ir turtinės teisės, atsirandančios iš šių vertybinių popierių;
 - 4) reikalavimo teisė į valstybės išduotas paskolas;
 - 5) kitas pagal finansinę apskaitą reglamentuojančius teisės aktus finansiniam turtui priskiriamas turtas.
5. Valstybės trumpalaikis materialusis turtas yra pagal finansinę apskaitą reglamentuojančius teisės aktus trumpalaikiam materialiajam turtui priskiriamas turtas.

4 straipsnis. Savivaldybių turto sandara

1. Savivaldybės turtas gali būti:
 - 1) ilgalaikis materialusis;

- 2) nematerialusis;
- 3) finansinis;
- 4) trumpalaikis materialusis.
- 2. Savivaldybių ilgalaikiam materialiajam turtui priskiriama:
 - 1) žemė, keliai, miškai, parkai, kultūros paveldo objektai;
 - 2) statiniai, patalpos ar jų dalys (toliau kartu – savivaldybės nekilnojamasis turtas), kiti nekilnojamieji daiktai;
 - 3) kitas pagal finansinę apskaitą reglamentuojančius teisės aktus ilgalaikiam materialiajam turtui priskiriamas turtas.
- 3. Savivaldybių nematerialiajam turtui priskiriama:
 - 1) savivaldybių heraldikos objektai;
 - 2) patentai ir licencijos, taip pat teisės, atsirandančios iš patentų ir licencijų, sertifikavimo ženklai, techniniai projektiniai dokumentai, informacijos apdorojimo programos ir intelektualios veiklos rezultatai;
 - 3) kitas pagal finansinę apskaitą reglamentuojančius teisės aktus nematerialiajam turtui priskiriamas turtas.
- 4. Savivaldybių finansiniam turtui priskiriama:
 - 1) pagal įstatymus ir kitus teisės aktus iš mokesčių, rinkliavų ir kitų įmokų gaunami savivaldybių biudžetų piniginiai ištekliai;
 - 2) vertybiniai popieriai ir turtinės teisės, atsirandančios iš šių vertybinių popierių;
 - 3) reikalavimo teisė į savivaldybių išduotas paskolas;
 - 4) kitas pagal finansinę apskaitą reglamentuojančius teisės aktus finansiniam turtui priskiriamas turtas.
- 5. Savivaldybių trumpalaikis materialusis turtas yra pagal finansinę apskaitą reglamentuojančius teisės aktus trumpalaikiam materialiajam turtui priskiriamas turtas.

II SKYRIUS

VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ TURTO ĮGIJIMAS

5 straipsnis. Valstybės turto įgijimo būdai

- 1. Valstybė turtą įgyja:
 - 1) gaudama pajamų iš mokesčių, rinkliavų ir kitų įmokų;
 - 2) gaudama pajamų iš valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo;
 - 3) pagal sandorius;
 - 4) paveldėdama turtą;
 - 5) paimdama fizinių ir juridinių asmenų, veikiančių Lietuvos Respublikos teritorijoje, turtą visuomenės poreikiams;
 - 6) Vyriausybės nustatyta tvarka perimdama savivaldybės turtą, jeigu šį turtą valstybei nusprendžia perduoti savivaldybės taryba;
 - 7) paimdama savo nuosavybės lobį;
 - 8) pagal teismo sprendimą perimdama bešeimininkį turtą ir konfiskuojamą turtą;
 - 9) pagal teismo sprendimą perimdama netinkamai saugomus kultūros paveldo objektus;
 - 10) kitais įstatymų nustatytais būdais.
- 2. Vyriausybė nustato valstybės perimtino turto – konfiskuoto, bešeimininkio, valstybės paveldėto, į valstybės pajamas paimto ar perduoto turto, daiktinių įrodymų, radinių ir valstybei priklausančių lobių (toliau – valstybės perimtinas turtas) perdavimo, apskaitos, įkainojimo, saugojimo, realizavimo ir atsiskaitymo už jį, grąžinimo ir šio turto, pripažinto atliekomis, nurašymo tvarką. Valstybės perimtina turtą, atsižvelgdama į turto rūšis, realizuoja Valstybinė mokesčių inspekcija ir kitos įstatymuose nustatytos valstybės institucijos šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka.

6 straipsnis. Savivaldybių turto įgijimo būdai

Savivaldybė turtą įgyja:

- 1) perimdama valstybės turtą, kuris perduodamas savivaldybių nuosavybėn įstatymų nustatyta tvarka;
- 2) savivaldybės tarybos sutikimu perimdama savivaldybių savarankiškosioms funkcijoms įgyvendinti valstybės turtą, kai šis turtas perduodamas savivaldybių nuosavybėn Vyriausybės nustatyta tvarka;
- 3) gaudama pajamų iš mokesčių, rinkliavų ir kitų įmokų;
- 4) gaudama pajamų iš savivaldybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo;
- 5) pagal sandorius;
- 6) pagal testamentą paveldėdama turtą;
- 7) pagal teismo sprendimą perimdama bešeimininkį turtą;
- 8) kitais įstatymų nustatytais būdais.

III SKYRIUS

VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ TURTO VALDYMAS, NAUDOJIMAS IR DISPONAVIMAS JUO

7 straipsnis. Valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo subjektai

1. Valstybės turto savininko funkcijas vadovaudamiesi įstatymais atlieka Lietuvos Respublikos Seimas ir Vyriausybė.
2. Valstybės turtą patikėjimo teise valdo, naudoja ir disponuoja juo šio įstatymo 10 straipsnio 2 dalyje nurodyti valstybės turto patikėjimo teisės subjektai.
3. Subjektų, valdančių, naudojančių valstybės turtą ir disponuojančių juo, teisės ir pareigos nustatytos įstatymuose, Vyriausybės nutarimuose, šių subjektų įstatuose (nuostatuose) ir valstybės turto patikėjimo sutartyje.

8 straipsnis. Savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo subjektai

1. Savivaldybių turto savininko funkcijas vadovaudamosi įstatymais atlieka savivaldybių tarybos.
2. Savivaldybių turtą patikėjimo teise valdo, naudoja ir disponuoja juo šio įstatymo 12 straipsnio 2 dalyje nurodyti savivaldybių turto patikėjimo teisės subjektai.
3. Subjektų, valdančių, naudojančių savivaldybių turtą ir disponuojančių juo, teisės ir pareigos nustatytos įstatymuose, savivaldybių tarybų sprendimuose, šių subjektų įstatuose (nuostatuose) ir savivaldybių turto patikėjimo sutartyje.

9 straipsnis. Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo principai

Valstybės ir savivaldybių turtas turi būti valdomas, naudojamas ir disponuojama juo vadovaujantis šiais principais:

- 1) visuomeninės naudos – valstybės ir savivaldybių turtas turi būti valdomas, naudojamas ir disponuojama juo rūpestingai, siekiant užtikrinti visuomenės interesų tenkinimą;
- 2) efektyvumo – sprendimais, susijusiais su valstybės ir savivaldybių turto valdymu, naudojimu ir disponavimu juo, turi būti siekiama maksimalios naudos visuomenei;
- 3) racionalumo – valstybės ir savivaldybių turtas turi būti tausojamas, nešvaistomas, racionaliai valdomas ir naudojamas;
- 4) viešosios teisės – sandoriai dėl valstybės ir savivaldybių turto turi būti sudaromi tik teisės aktų, reglamentuojančių disponavimą valstybės ir (ar) savivaldybių turtu, nustatytais atvejais ir būdais.

10 straipsnis. Valstybės turto valdymas, naudojimas ir disponavimas juo patikėjimo teise

1. Valstybės turtas, įskaitant pripažintą nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti valstybės turtą, patikėjimo teise valdyti, naudoti ir disponuoti juo perduodamas Vyriausybės nustatyta

tvarka, jeigu įstatymuose nenustatyta kitaip. Sprendimą dėl valstybės turto perdavimo patikėjimo teise Vyriausybės nustatyta tvarka ir atvejais priima Vyriausybė arba valstybės turto valdytojai, jeigu įstatymuose nenustatyta kitaip.

2. Valstybės turtas gali būti perduodamas patikėjimo teise šiems valstybės turto patikėjimo teisės subjektams:

- 1) valstybės biudžetinėms įstaigoms;
- 2) Lietuvos bankui;
- 3) subjektams, kuriems teisė valdyti valstybės turtą patikėjimo teise suteikta jų veiklą reglamentuojančiuose įstatymuose;
- 4) savivaldybėms – šio įstatymo 11 straipsnyje nustatytais atvejais;
- 5) kitiems juridiniams asmenims pagal valstybės turto patikėjimo sutartį šio straipsnio 4 dalyje nustatytais atvejais.

3. Valstybės turto valdytojai, išskyrus nurodytus šio straipsnio 2 dalies 5 punkte, turi teisę priimti sprendimus, susijusius su patikėjimo teise valdomo valstybės turto valdymu, naudojimu ir disponavimu juo, išskyrus sprendimus, susijusius su valstybės turto perleidimu kitų asmenų nuosavybėn ar su daiktinių teisių į jį suvaržymu, jeigu šiame ir kituose įstatymuose nenustatyta kitaip. Subjektas, turintis teisę priimti sprendimus dėl valstybės turto perdavimo patikėjimo teise, savo sprendime dėl valstybės turto perdavimo patikėjimo teise turi teisę nustatyti ir kitas patikėto valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo sąlygas bei apribojimus.

4. Šio straipsnio 2 dalies 5 punkte nurodytiems kitiems juridiniams asmenims valstybės turtas patikėjimo teise gali būti perduotas pagal paprasta rašytine forma sudaromą valstybės turto patikėjimo sutartį tik tais atvejais, kai įstatymais jiems pavesta įgyvendinti valstybines funkcijas. Sprendimą dėl valstybės turto perdavimo patikėjimo teise kitiems juridiniams asmenims priima Vyriausybė, jeigu įstatymuose nenustatyta kitaip. Tokiame sprendime turi būti nurodytas valstybės turto patikėjimo teisės subjektas, įgaliotas sudaryti valstybės turto patikėjimo sutartį, juridinis asmuo, kuriam įstatymais pavesta įgyvendinti valstybines funkcijas, sutarties galiojimo terminas, kuris negali būti ilgesnis kaip 20 metų, jeigu įstatymuose nenustatyta kitaip. Kiti juridiniai asmenys, kuriems valstybės turtas perduotas pagal valstybės turto patikėjimo sutartį, negali šio turto perduoti nuosavybės teise kitiems asmenims, jo įkeisti ar kitaip suvaržyti daiktinių teisių į jį, juo garantuoti, laiduoti ar kitu būdu juo užtikrinti savo ir kitų asmenų prievolių įvykdymo, jo išnuomoti, suteikti panaudos pagrindais ar perduoti jo kitiems asmenims naudotis juo kitu būdu, išskyrus kituose įstatymuose nustatytus atvejus. Šis valstybės turtas gali būti naudojamas tik įstatymų nustatytoms valstybinėms funkcijoms įgyvendinti. Valstybės turto patikėjimo sutartyje gali būti nustatyti ir kiti, šioje dalyje nenurodyti, Vyriausybės sprendime nustatyti valstybės turto patikėjimo teisės subjekto teisių dėl valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo apribojimai. Valstybės turto patikėjimo teisės subjektas, įgaliotas sudaryti valstybės turto patikėjimo sutartį, privalo prižiūrėti, kad sutartis būtų tinkamai vykdoma. Valstybės turto patikėjimo sutartis pasibaigia suėjus joje nustatytam terminui arba prieš joje nustatytą terminą, jeigu pasikeitus teisiniam reguliavimui juridinis asmuo nebeįgyvendina valstybinių funkcijų arba jeigu valstybės turtas nebėra reikalingas ar nebenaudojamas valstybinėms funkcijoms, kurioms įgyvendinti buvo perduotas, taip pat jeigu juridiniam asmeniui yra pradėta bankroto, restruktūrizavimo ar likvidavimo procedūra. Pasibaigus valstybės turto patikėjimo sutarčiai, valstybės turtą patikėjimo teise valdo, naudoja ir disponuoja juo valstybės turto patikėjimo teisės subjektas, įgaliotas sudaryti valstybės turto patikėjimo sutartį, jeigu Vyriausybė nenustato kitaip.

5. Patikėjimo teisė į perduodamą valstybės turtą atsiranda nuo valstybės turto perdavimo valstybės turto patikėjimo teisės subjektui ir valstybės turto perdavimo–priėmimo akto pasirašymo dienos arba nuo valstybės turto patikėjimo sutarties sudarymo dienos, jeigu joje nustatyta, kad ši sutartis taip pat yra ir perdavimo–priėmimo aktas. Kai nėra asmens, valdančio valstybės turtą patikėjimo teise, patikėjimo teisė į perduotą valstybės turtą atsiranda nuo sprendimo dėl valstybės turto perdavimo patikėjimo teise įsigaliojimo dienos.

11 straipsnis. Savivaldybėms perduodamo valstybės turto valdymas, naudojimas ir disponavimas juo patikėjimo teise

1. Savivaldybės patikėjimo teise valdo, naudoja valstybės turtą ir disponuoja valstybės turtu, kuris:

1) pagal Lietuvos Respublikos valstybės turto perėmimo savivaldybių nuosavybėn įstatymą priskirtas savivaldybių nuosavybei, bet dar neperimtas jų nuosavybėn. Jeigu valstybės turtas, priskirtas savivaldybių nuosavybei, nenaudojamas savivaldybės funkcijoms įgyvendinti ir (arba) savivaldybė atsisako jį perimti savo nuosavybėn, Vyriausybės nustatyta tvarka šis turtas gali būti perduotas patikėjimo teise šio įstatymo 10 straipsnio 2 dalies 1–3 punktuose nurodytiems valstybės turto patikėjimo teisės subjektams, o valstybės nekilnojamasis turtas – centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojui, veikiančiam pagal Lietuvos Respublikos centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo įstatymą, (toliau – centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojas);

2) savivaldybės tarybos sutikimu Vyriausybės nutarimais savivaldybėms perduodamas valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms įgyvendinti;

3) įstatymų nustatyta tvarka gali būti perduotas savivaldybėms patikėjimo teise valdyti, naudoti ir disponuoti juo.

2. Jeigu pasikeičia savivaldybių valstybinės (valstybės perduotos savivaldybėms) funkcijos ar jas įgyvendinantys subjektai arba perduotas valstybės turtas tampa nereikalingas šioms funkcijoms įgyvendinti, Vyriausybės nutarimu šis turtas patikėjimo teise gali būti perduotas kitiems šio įstatymo 10 straipsnio 2 dalyje nurodytiems valstybės turto patikėjimo teisės subjektams, o valstybės nekilnojamasis turtas turi būti perduotas patikėjimo teise valdyti centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojui.

12 straipsnis. Savivaldybių turto valdymas, naudojimas ir disponavimas juo patikėjimo teise

1. Savivaldybės turtas, įskaitant pripažintą nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti savivaldybės turtą, patikėjimo teise valdyti, naudoti ir disponuoti juo perduodamas savivaldybės tarybos nustatyta tvarka. Sprendimą dėl savivaldybės turto perdavimo patikėjimo teise savivaldybės tarybos nustatyta tvarka ir atvejais priima savivaldybės taryba arba jos įgalioti savivaldybės turto valdytojai.

2. Savivaldybių turtas gali būti perduodamas patikėjimo teise šiems savivaldybių turto patikėjimo teisės subjektams:

1) savivaldybės biudžetinėms įstaigoms;

2) subjektams, kuriems teisė valdyti savivaldybės turtą patikėjimo teise suteikta jų veiklą reglamentuojančiuose įstatymuose;

3) kitiems juridiniams asmenims pagal savivaldybės turto patikėjimo sutartį šio straipsnio 4 dalyje nustatytais atvejais.

3. Savivaldybių turto valdytojai, išskyrus nurodytus šio straipsnio 2 dalies 3 punkte, turi teisę priimti sprendimus, susijusius su patikėjimo teise valdomo savivaldybių turto valdymu, naudojimu ir disponavimu juo, išskyrus sprendimus, susijusius su šio turto perleidimu kitų asmenų nuosavybėn ar su daiktinių teisių į jį suvaržymu, jeigu šiame ir kituose įstatymuose nenustatyta kitaip. Subjektas, turintis teisę priimti sprendimus dėl savivaldybės turto perdavimo patikėjimo teise, savo sprendime dėl savivaldybės turto perdavimo patikėjimo teise turi teisę nustatyti ir kitas patikėto savivaldybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo sąlygas bei apribojimus.

4. Šio straipsnio 2 dalies 3 punkte nurodytiems kitiems juridiniams asmenims savivaldybių turtas patikėjimo teise gali būti perduodamas pagal paprastą rašytinę formą sudaromą savivaldybės turto patikėjimo sutartį tik tais atvejais, kai įstatymais jiems pavesta įgyvendinti savivaldybių funkcijas. Sprendimą dėl savivaldybės turto perdavimo patikėjimo teise kitiems juridiniams asmenims priima savivaldybės taryba. Tokiame sprendime turi būti nurodytas savivaldybės turto patikėjimo teisės subjektas, įgaliotas sudaryti savivaldybės turto patikėjimo sutartį, juridinis asmuo, kuriam įstatymais pavesta įgyvendinti savivaldybių funkcijas, sutarties galiojimo terminas, kuris negali būti ilgesnis kaip 20 metų, jeigu įstatymuose nenustatyta kitaip. Kiti juridiniai asmenys,

kuriems savivaldybės turtas perduotas pagal savivaldybės turto patikėjimo sutartį, negali šio turto perduoti nuosavybės teise kitiems asmenims, jo įkeisti ar kitaip suvaržyti daiktinių teisių į jį, juo garantuoti, laiduoti ar kitu būdu juo užtikrinti savo ir kitų asmenų prievolių įvykdymo, jo išnuomoti, suteikti panaudos pagrindais ar perduoti jo kitiems asmenims naudotis juo kitu būdu, išskyrus įstatymuose nustatytus atvejus. Šis savivaldybės turtas gali būti naudojamas tik savivaldybės funkcijoms įgyvendinti. Savivaldybės turto patikėjimo sutartyje gali būti nustatyti ir kiti, šioje dalyje nenurodyti, savivaldybės tarybos sprendime nustatyti savivaldybės turto patikėjimo teisės subjekto teisių dėl turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo apribojimai. Savivaldybės turto patikėjimo teisės subjektas, įgaliotas sudaryti savivaldybės turto patikėjimo sutartį, privalo prižiūrėti, kad sutartis būtų tinkamai vykdoma. Savivaldybės turto patikėjimo sutartis pasibaigia suėjus joje nustatytam terminui arba prieš joje nustatytą terminą, jeigu pasikeitus teisiniam reguliavimui juridinis asmuo nebeįgyvendina savivaldybės funkcijų arba jeigu savivaldybės turtas nebėra reikalingas ar nebenaudojamas savivaldybės funkcijoms, kurioms įgyvendinti buvo perduotas, taip pat jeigu juridiniam asmeniui yra pradėta bankroto, restruktūrizavimo ar likvidavimo procedūra. Pasibaigus savivaldybės turto patikėjimo sutarčiai, savivaldybės turtą patikėjimo teise valdo, naudoja ir disponuoja juo savivaldybės turto patikėjimo teisės subjektas, įgaliotas sudaryti savivaldybės turto patikėjimo sutartį, jeigu savivaldybės taryba nenustato kitaip.

5. Patikėjimo teisė į perduodamą savivaldybės turtą atsiranda nuo savivaldybės turto perdavimo savivaldybės turto patikėjimo teisės subjektui ir turto perdavimo–priėmimo akto pasirašymo dienos arba nuo savivaldybės turto patikėjimo sutarties sudarymo dienos, jeigu joje nustatyta, kad ši sutartis taip pat yra ir perdavimo–priėmimo aktas. Kai nėra asmens, valdančio savivaldybės turtą patikėjimo teise, patikėjimo teisė į perduotą savivaldybės turtą atsiranda nuo sprendimo dėl savivaldybės turto perdavimo patikėjimo teise įsigaliojimo dienos.

13 straipsnis. Teisė naudoti Lietuvos valstybės vardą ir Lietuvos Respublikos heraldikos objektus

Teisė naudoti Lietuvos valstybės vardą ir Lietuvos Respublikos heraldikos objektus suteikiama įstatymais ir įgyvendinama Vyriausybės nustatyta tvarka, jeigu įstatymuose nenustatyta naudojimosi šiomis teisėmis tvarka.

14 straipsnis. Valstybės ir savivaldybių turto panauda

1. Valstybės ir savivaldybių turtas, išskyrus centralizuotai valdyti perduotą valstybės nekilnojamąjį turtą, gali būti perduodamas panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis juo atitinkamai Vyriausybės arba savivaldybės tarybos nustatyta tvarka šiems subjektams:

- 1) biudžetinėms įstaigoms;
- 2) viešosioms įstaigoms, kurios pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą laikomos viešojo sektoriaus subjektais, viešosioms įstaigoms – mokykloms;
- 3) asociacijoms (tik šio straipsnio 2 dalyje nustatytiems veiklos tikslams);
- 4) labdaros ir paramos fondams (tik šio straipsnio 2 dalyje nustatytiems veiklos tikslams);
- 5) viešosios naudos nevyriausybinių organizacijoms, teikiančioms nemokamą kompleksinę pagalbą krizinį nęštumą išgyvenančioms moterims ir jų artimiesiems, arba viešosios naudos nevyriausybinių organizacijoms, teikiančioms nemokamą paliatyviąją pagalbą;
- 6) egzilio sąlygomis veikiančioms aukštosios mokykloms;
- 7) regionų plėtros taryboms;
- 8) kitiems subjektams, jeigu tokio perdavimo tvarka ir sąlygos nustatytos Lietuvos Respublikos Prezidento įstatyme, Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatyme, Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos šeimynų įstatyme, Lietuvos Respublikos Lietuvos šaulių sąjungos įstatyme, Lietuvos Respublikos investicijų įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės įmonės Lietuvos oro uostų valdomų oro uostų koncesijos įstatyme, Lietuvos Respublikos įstatyme „Dėl užsieniečių teisinės padėties“, tarptautinėse sutartyse ar tarptautiniuose susitarimuose.

2. Valstybės ir savivaldybių turtas panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis juo gali būti perduodamas asociacijoms ir labdaros ir paramos fondams, kurių pagrindinis veiklos tikslas yra bent vienas iš šių tikslų:

- 1) užtikrinti vaiko ir (ar) šeimos gerovės ir (arba) vaiko teisių apsaugą;
- 2) teikti pagalbą nuo nusikaltamos veikos nukentėjusiems asmenims ir (arba) smurtą artimoje aplinkoje patyrusiems asmenims;
- 3) užtikrinti asmenų su negalia ar kitų socialinę atskirtį patiriančių asmenų grupių (prekybos žmonėmis aukų, asmenų, turinčių psichikos ir elgesio sutrikimų dėl psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, nuteistųjų ir asmenų, paleistųjų iš laisvės atėmimo vietų įstaigos, bei kitoms socialinę atskirtį patiriančių asmenų grupėms priklausančių asmenų) ir užsieniečių socialinę integraciją;
- 4) teikti pagalbą ir (arba) socialines paslaugas asmenims, dėl amžiaus, negalios ar kitų socialinių problemų negalintiems pasirūpinti savo asmeniniu gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime ar patiriantiems skurdą ir socialinę atskirtį;
- 5) teikti pagalbą, sietiną su pacientų teisių gynimu, organizuoti ir teikti ligų prevencijos paslaugas;
- 6) teikti pagalbą, sietiną su užimtumo arba socialinės integracijos per vaikų ir suaugusiųjų neformalųjį švietimą ir kultūrinę veiklą skatinimu;
- 7) tenkinti gyvenamosios vietovės bendruomenės viešuosius poreikius. Šį veiklos tikslą įgyvendinančiai asociacijai panaudos pagrindais gali būti perduotas tik savivaldybės turtas;
- 8) tenkinti žmonių fizinio aktyvumo poreikius per kūno kultūros ir sporto veiklos skatinimą;
- 9) tenkinti etninės kultūros, meno kūrėjų ir kultūros darbuotojų poreikius per kultūros ir meno plėtros, kultūrinės edukacijos ar kultūros paveldo apsaugos veiklą.

3. Valstybės ir savivaldybių turtas šio straipsnio 1 dalies 2–7 punktuose nurodytiems subjektams gali būti perduodamas panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis juo, jeigu:

1) panaudos subjektas pagrindžia, kad prašomas panaudos pagrindais suteikti turtas reikalingas jo vykdomai veiklai (jeigu subjektas yra asociacija ar labdaros ir paramos fondas, – šio straipsnio 2 dalyje nustatytiems veiklos tikslams), dėl kurios turtas galėtų būti perduotas, ir jo naudojimo paskirtis atitinka šio subjekto steigimo dokumentuose nustatytus veiklos sritis ir tikslus;

2) Vyriausybės nustatyta tvarka yra įvertintas poveikis konkurencijai ir atitiktis valstybės pagalbos reikalavimams.

4. Sprendimą dėl valstybės turto perdavimo panaudos pagrindais šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems subjektams priima Vyriausybė arba turto valdytojai Vyriausybės nustatyta tvarka ir atvejais. Sprendimą dėl savivaldybės turto perdavimo panaudos pagrindais šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems subjektams priima savivaldybės taryba arba jos įgalioti savivaldybės turto valdytojai savivaldybės tarybos nustatyta tvarka ir atvejais. Valstybės ir savivaldybių ilgalaikis materialusis turtas šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytiems subjektams gali būti perduotas panaudos pagrindais ne ilgesniam kaip 20 metų laikotarpiui, o 2–8 punktuose nurodytiems subjektams – ne ilgesniam kaip 10 metų laikotarpiui, jeigu įstatymuose, Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse ir tarptautiniuose susitarimuose nenustatyta kitaip. Sprendime turi būti nurodytas valstybės ar savivaldybės turto panaudos sutarties terminas ir turto panaudojimo paskirtis, taip pat gali būti nurodytos kitos panaudos sąlygos. Šios sąlygos privalo būti įrašytos į valstybės ar savivaldybės turto panaudos sutartį. Valstybės ar savivaldybės turto panaudos sutartį su panaudos subjektais sudaro valstybės turto valdytojas ar savivaldybės tarybos įgaliotas savivaldybės turto valdytojas.

5. Valstybės ar savivaldybės turto panaudos sutartyje turi būti nustatyta pagal panaudos sutartį perduodamo turto naudojimo paskirtis, panaudos gavėjo pareiga savo lėšomis atlikti turto einamąjį ir kapitalinį remontą, apmokėti visas turto išlaikymo išlaidas ir kitos Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse nustatytos panaudos sąlygos. Panaudos davėjas privalo nutraukti panaudos sutartį, jeigu panaudos gavėjas nevykdo veiklos, dėl kurios buvo perduotas valstybės ar savivaldybės turtas, arba šį turtą naudoja ne pagal paskirtį. Panaudos davėjas gali nutraukti panaudos sutartį, jeigu panaudos gavėjas nevykdo įsipareigojimų savo lėšomis atlikti turto einamąjį ir kapitalinį remontą. Panaudos gavėjui, pagerinusiam pagal panaudos sutartį perduotą turtą, už turto pagerinimą neatlyginama.

6. Asmenys, kuriems valstybės ir savivaldybių turtas perduotas neatlygintinai naudotis juo, negali jo išnuomoti ar kitaip perduoti naudotis juo tretiesiems asmenims, išskyrus Lietuvos Respublikos įstatyme „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ numatytus atvejus.

15 straipsnis. Valstybės ir savivaldybių ilgalaikio materialiojo turto nuoma

1. Sprendimą dėl valstybės ilgalaikio materialiojo turto nuomos gali priimti valstybės turto valdytojas, o sprendimą dėl savivaldybės ilgalaikio materialiojo turto nuomos – savivaldybės taryba arba jos įgaliotas savivaldybės turto valdytojas, jeigu:

1) valstybės ar savivaldybės ilgalaikis materialusis turtas neskirtas valstybės gynybai ar saugumui užtikrinti, išskyrus atvejus, kai turtas nuomojamas karinių pratybų ir kitų karinio bendradarbiavimo renginių metu ar nuomojama elektroninių ryšių infrastruktūra, skirta valstybės gynybai ar saugumui užtikrinti;

2) valstybės ar savivaldybės ilgalaikis materialusis turtas nenaudojamas valstybinėms arba savivaldybių funkcijoms įgyvendinti;

3) nuomojama valstybės arba savivaldybės elektroninių ryšių infrastruktūra, skirta valstybės gynybai ar saugumui užtikrinti, ir tai nekelia grėsmių nacionalinio saugumo interesams, kurios vertinamos Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo nustatyta tvarka.

2. Valstybės ar savivaldybės ilgalaikis materialusis turtas išnuomojamas viešo nuomos konkurso būdu, išskyrus šiuos valstybės ar savivaldybės ilgalaikio materialiojo turto nuomos atvejus, kai toks turtas gali būti išnuomotas be konkurso, jeigu:

1) valstybės ilgalaikis materialusis turtas Vyriausybės sprendimu išnuomojamas vykdant Lietuvos Respublikos tarptautines sutartis ar tarptautinius susitarimus arba toks turtas išnuomojamas užsienio valstybių ambasadoms ar konsulinėms įstaigoms, taip pat tarptautinių organizacijų atstovybėms;

2) valstybės ar savivaldybės ilgalaikis materialusis turtas išnuomojamas neatidėliotinam darbui atlikti (avarijoms, stichinėms nelaimėms likviduoti ir panašiai) ar trumpalaikiam renginiui (parodoms, sporto varžyboms, pasitarimams, seminarams, šventėms, kultūros renginiams), kurio trukmė yra ne ilgesnė kaip 30 dienų, organizuoti;

3) perkamos paslaugos, kurioms teikti bus naudojamas valstybės ar savivaldybių ilgalaikis ir trumpalaikis materialusis turtas, ir šis turtas išnuomojamas Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka vykdomo viešojo paslaugų pirkimo metu;

4) bent 3 kartus neįvyksta valstybės ar savivaldybės ilgalaikio materialiojo turto viešas nuomos konkursas;

5) bendrosios nuosavybės teise valdomas valstybės ar savivaldybės nekilnojamasis turtas išnuomojamas šio turto bendraturčiams arba kai išnuomojamas valstybės ar savivaldybės nekilnojamasis turtas yra greta šio turto nuomininkams nuosavybės teise priklausančių ir (arba) jų pagal sutartis naudojamų statinių;

6) valstybės ar savivaldybės ilgalaikis materialusis turtas išnuomojamas pelno nesiekiantiems subjektams, kurių pagrindinis veiklos tikslas atitinka bent vieną iš šio įstatymo 14 straipsnio 2 dalyje nustatytų tikslų, arba regionų plėtros taryboms;

7) valstybės ar savivaldybės turto nuoma be konkurso vykdoma kitais įstatymuose nustatytais atvejais.

3. Vyriausybė arba savivaldybės taryba nustato atitinkamai valstybės ar savivaldybės ilgalaikio materialiojo turto viešo nuomos konkurso ir nuomos be konkurso organizavimo ir vykdymo tvarką, kuria, be kita ko, reglamentuojama:

1) viešo nuomos konkurso ir nuomos be konkurso organizavimo ir vykdymo tvarka;

2) turto valdytojų pareigos organizuojant ir vykdant viešą nuomos konkursą ir nuomą be konkurso;

3) viešo nuomos konkurso nutraukimo tvarka ir pagrindai;

4) pavyzdinė nuomos sutarties, kurioje nustatytos nuomos sutarties sąlygos, forma;

5) subnuomos (jeigu ji numatoma) atvejai.

4. Valstybės ir savivaldybių nekilnojamojo turto viešas nuomos konkursas gali būti organizuojamas ir vykdomas informacinių technologijų priemonėmis Vyriausybės nustatyta tvarka.

5. Valstybės ar savivaldybės ilgalaikis materialusis turtas gali būti išnuomotas ne ilgesniam kaip 10 metų laikotarpiui (įskaitant nuomos termino pratęsimą), išskyrus atvejus, kai įstatymuose, tarptautinėse sutartyse ar tarptautiniuose susitarimuose nustatyta kitaip, taip pat atvejus, kai valstybės ar savivaldybės ilgalaikis materialusis turtas išnuomojamas įgyvendinant valstybei svarbius ekonominius arba regioninės svarbos projektus, nuomos laikotarpį nustatant atsižvelgus į projekto investicijų grąžą ir projekto veiklos pobūdį. Valstybės ir savivaldybės trumpalaikis materialusis turtas gali būti išnuomojamas kartu su valstybės ar savivaldybės ilgalaikiu materialiuoju turtu, jeigu tuo siekiama užtikrinti efektyvią valstybės ar savivaldybės ilgalaikio materialiojo turto nuomą.

6. Vyriausybė arba jos įgaliota institucija, savivaldybės taryba nustato atitinkamai nuompinigių už valstybės ar savivaldybės ilgalaikio ir trumpalaikio materialiojo turto (išskyrus centralizuotai valdyti perduotą valstybės nekilnojamąjį turtą) nuomą skaičiavimo tvarką.

7. Nuompinigiaai už valstybės ilgalaikio ir trumpalaikio materialiojo turto, kurį patikėjimo teise valdo šio įstatymo 10 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodyti valstybės turto patikėjimo teisės subjektai, nuomą pervedami į valstybės biudžetą. Nuompinigiaai už valstybės turto, kurį patikėjimo teise valdo šio įstatymo 10 straipsnio 2 dalies 2–5 punktuose nurodyti valstybės turto patikėjimo teisės subjektai, kurie įstatymų nustatyta tvarka turi teisę išnuomoti valstybės ilgalaikį ir trumpalaikį materialųjį turtą, nuomą pervedami į atitinkamų valstybės turto patikėjimo teisės subjektų sąskaitas. Nuompinigiaai už valstybės ilgalaikio ir trumpalaikio materialiojo turto, įtraukto į Valstybinio socialinio draudimo fondo apskaitą, nuomą pervedami į Valstybinio socialinio draudimo fondo sąskaitą.

8. Nuompinigiaai už savivaldybės ilgalaikio ir trumpalaikio materialiojo turto, kurį patikėjimo teise valdo šio įstatymo 12 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodyti savivaldybės turto patikėjimo teisės subjektai, nuomą pervedami į savivaldybės biudžetą, o už turto, kurį patikėjimo teise valdo šio įstatymo 12 straipsnio 2 dalies 2 ir 3 punktuose nurodyti savivaldybės turto patikėjimo teisės subjektai, nuomą – į šių savivaldybės turto patikėjimo teisės subjektų sąskaitas.

9. Nuomos sutartyje turi būti nustatyti Vyriausybės ar savivaldybės tarybos numatyto dydžio delspinigiaai už nuomininko praleistą nuomos mokesčio mokėjimo terminą, jeigu kituose įstatymuose nenustatyta kitaip. Jeigu nuomos sutartyje delspinigiaai nenustatyti, nuomininkas moka 0,05 procento dydžio delspinigius už kiekvieną pavėluotą dieną. Nuomininkui, pagerinusiam išsinuomotą turtą, už turto pagerinimą neatlyginama.

16 straipsnis. Valstybės ir savivaldybių turto apskaita, valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo ataskaitos

1. Valstybės ir savivaldybių turto apskaita tvarkoma įstatymų nustatyta tvarka.

2. Valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo ataskaitą rengia centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojas Vyriausybės nustatyta tvarka.

3. Savivaldybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo ataskaitą rengia savivaldybės administracija savivaldybės tarybos nustatyta tvarka.

4. Valstybės ir savivaldybių registruotinas turtas, daiktinės teisės į jį ir su šiuo turtu, daiktinėmis teisėmis į jį susiję juridiniai faktai registruojami registrų informacinėse sistemose.

5. Valdant, naudojant valstybės turtą ir disponuojant juo, taip pat rengiant valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo ataskaitą, naudojamosi valstybės turto informacine paieškos sistema, kurioje tvarkomi duomenys apie valstybės nekilnojamojo turto panaudos, nuomos, pirkimo–pardavimo, patikėjimo sutartis. Valstybės turto informacinė paieškos sistema steigiama, kuriama ir valdoma Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo nustatyta tvarka. Valstybės turto informacinės paieškos sistemos valdytoja ir joje tvarkomų duomenų valdytoja yra Lietuvos Respublikos finansų ministerija.

6. Duomenys apie savivaldybių turto panaudos, nuomos, pirkimo–pardavimo, patikėjimo sutartis (nekilnojamojo turto adresas, unikalus numeris, plotas, sutarties šalys, sutarties sudarymo ir galiojimo data, sutarties kaina, teisinis pagrindas, kuriuo vadovaujantis priimtas sprendimas dėl

sutarties sudarymo), išskyrus asmens duomenis, susijusius su nacionalinio saugumo ir valstybės gynybos interesų apsauga, skelbiami savivaldybės interneto svetainėje ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo sutarties sudarymo dienos.

17 straipsnis. Valstybės ir savivaldybių nuosavybėn įgytas turtas

1. Valstybės turto patikėjimo teisės subjektai, nurodyti šio įstatymo 10 straipsnio 2 dalies 1 punkte, įstatymų nustatyta tvarka įgiję turtą valstybės nuosavybėn, jį valdo, naudoja ir disponuoja juo patikėjimo teise, jeigu įstatymuose nenustatyta kitaip. Įgytas turtas nuosavybės teise priklauso valstybei.

2. Savivaldybių turto patikėjimo teisės subjektai, nurodyti šio įstatymo 12 straipsnio 2 dalies 1 punkte, įstatymų nustatyta tvarka įgiję turtą savivaldybės nuosavybėn, jį valdo, naudoja ir disponuoja juo patikėjimo teise. Įgytas turtas nuosavybės teise priklauso savivaldybei.

18 straipsnis. Valstybės nekilnojamojo turto centralizuotas valdymas, naudojimas ir disponavimas juo

1. Valstybės nekilnojamas turtas pagal naudojimo paskirtį skirstomas į šias grupes:

1) administracinės paskirties turtas, naudojamas administracinei veiklai, kuria užtikrinamas subjektų, kurie naudojami valstybės nekilnojamoju turtu, savarankiškas funkcionavimas, veiklos ar funkcijų organizavimas ir vykdymas;

2) kultūros ir sporto paskirties turtas, naudojamas kultūros, sporto reikmėms ir viešiesiems pramoginiams renginiams;

3) mokslo paskirties turtas, naudojamas švietimo ir mokslo reikmėms;

4) sveikatos priežiūros ir gydymo paskirties turtas, naudojamas sveikatos priežiūros reikmėms, medicinos pagalbai teikti;

5) pagalbinių ūkio paskirties turtas, naudojamas gamybai vykdyti, daiktams laikyti ar sandėliuoti;

6) specialiosios paskirties turtas, naudojamas specialioms tikslams (karinės, valstybės saugumo ir gynybos paskirties, suėmimo vykdymo, uždaro ir pusiau atviro tipo bausmės atlikimo vietos, policijos, priešgaisrinės tarnybos, pasienio ir kitų specialiųjų tarnybų naudojamas nekilnojamas turtas, užsienio reikalų, taip pat diplomatinė atstovybių, konsulinė įstaigų ir specialiųjų misijų, viešojo transporto paskirties, kitas specialioms tikslams naudojamas nekilnojamas turtas, įskaitant administracinės paskirties nekilnojamąjį turtą, naudojamą šiame punkte numatytiems tikslams);

7) kitos paskirties turtas, kurio negalima priskirti prie šios dalies 1–6 punktuose nurodytų grupių nekilnojamojo turto.

2. Valstybės nekilnojamojo turto, išskyrus Lietuvos Respublikos Prezidento, Seimo, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo rūmus, laikantis šiame įstatyme nustatytų principų, valdymo, priežiūros ir atnaujinimo veiklos (toliau – valdymas ir priežiūra) gali būti vykdomos centralizuotai.

3. Valstybės nekilnojamojo turto valdymo ir priežiūros centralizavimas įgyvendinamas tokia tvarka:

1) valstybės nekilnojamojo turto valdymas ir priežiūra gali būti centralizuojami taip, kad nebūtų ribojamos šio turto naudotojų teisės naudotis valstybės nekilnojamoju turtu ir vykdyti jiems teisės aktų pavestas funkcijas;

2) atskirose valstybės veiklos srityse centralizuotai gali būti įgyvendinamas arba valstybės nekilnojamojo turto valdymas ir priežiūra, neperduodant centralizuotą valdymą ir priežiūrą įgyvendinantiems subjektams centralizuotai valdyti valstybės nekilnojamojo turto, arba valstybės nekilnojamojo turto valdymas ir priežiūra, perduodant centralizuotą valdymą ir priežiūrą įgyvendinantiems subjektams centralizuotai valdyti valstybės nekilnojamąjį turtą, nurodytą šio straipsnio 1 dalies 2–7 punktuose. Centralizuotai valdyti perduoto valstybės nekilnojamojo turto valdymas, naudojimas ir disponavimas juo įgyvendinamas vadovaujantis Centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo įstatymu;

3) atskirose valstybės veiklos srityse gali būti steigiami nauji centralizuotą valdymą ir priežiūrą įgyvendinantys subjektai, jeigu nėra galimybės pavesti valstybės nekilnojamojo turto centralizuoto valdymo ir priežiūros įgyvendinti atskirose valstybės veiklos srityse, kuriose yra naudojamas šio straipsnio 1 dalies 2–7 punktuose nurodytas valstybės nekilnojamasis turtas, jau veikiantiems subjektams;

4) valstybės nekilnojamojo turto valdymą ir priežiūrą sudarančios veiklos nustatomos atsižvelgus į valstybės nekilnojamojo turto paskirties ir šį turtą naudojančių valstybės turto valdytojų veiklą reglamentuojančių teisės aktų specifiką;

5) centralizuotą valdymą ir priežiūrą įgyvendinantiems subjektams planavimo dokumentuose nustatomi valstybės nekilnojamojo turto valdymo pokyčio rodikliai. Informacija apie šių subjektų įgyvendinamą valstybės nekilnojamojo turto centralizuotą valdymą ir priežiūrą turi būti atskleista valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo ataskaitoje.

4. Pasiūlymus Vyriausybei dėl valstybės veiklos sričių, kuriose įgyvendinamas valdymo ir priežiūros centralizavimas, rengia Finansų ministerija, bendradarbiaudama su valstybės institucijomis pagal valstybės veiklos sritis. Sprendimą dėl valstybės veiklos sričių, kuriose įgyvendinamas valdymo ir priežiūros centralizavimas, priima Vyriausybė, kuri pagal valstybės veiklos sritis nustato valstybės institucijas ir jų įgaliojimus įgyvendinant valdymo ir priežiūros centralizavimą ir koordinuoja valstybės nekilnojamojo turto valdymo ir priežiūros centralizavimo įgyvendinimą.

19 straipsnis. Valstybės ir savivaldybių turto perdavimas kitų subjektų nuosavybėn

1. Valstybės turtas kitų subjektų nuosavybėn perduodamas:

1) privatizuojant akcijas įstatymų nustatyta tvarka;
2) parduodant Lietuvoje ir užsienio valstybėse esantį valstybės nekilnojamąjį turtą ir jam priskirtą žemės sklypą, taip pat kitus nekilnojamuosius daiktus šio įstatymo 20 straipsnyje nustatyta tvarka;

3) valstybės nekilnojamąjį turtą parduodant užsienio valstybėms jų diplomatinėms ir konsulinėms įstaigoms įkurti, taip pat tarptautinėms organizacijoms jų atstovybėms įkurti;

4) nematerialųjį ir materialųjį turtą (išskyrus nekilnojamuosius daiktus) Vyriausybės nustatyta tvarka perduodant savivaldybių nuosavybėn savivaldybių savarankiškosioms funkcijoms įgyvendinti;

5) valstybės nekilnojamąjį turtą ar kitus nekilnojamuosius daiktus, pripažintus nereikalingais pagal šio įstatymo 26 straipsnio 1 dalies 8 punkto nuostatas, Vyriausybės nustatyta tvarka perduodant savivaldybių nuosavybėn savivaldybių savarankiškosioms funkcijoms įgyvendinti;

6) valstybei priklausančių viešųjų įstaigų dalininko (savininko) teises Vyriausybės nutarimu perduodant savivaldybėms savivaldybių savarankiškosioms funkcijoms įgyvendinti;

7) valstybei nuosavybės teise priklausančias viešųjų įstaigų dalininko teises parduodant kitiems asmenims Vyriausybės nustatyta viešosios įstaigos dalininko teisių pardavimo viešo aukciono būdu tvarka;

8) kitais šio įstatymo ir kitų įstatymų nustatytais būdais.

2. Savivaldybės turtas kitų subjektų nuosavybėn perduodamas:

1) privatizuojant akcijas įstatymų nustatyta tvarka;
2) parduodant Lietuvoje ar užsienio valstybėse esantį savivaldybės nekilnojamąjį turtą ir jam priskirtą žemės sklypą, taip pat kitus nekilnojamuosius daiktus šio įstatymo 20 straipsnyje nustatyta tvarka;

3) jį perduodant valstybės nuosavybėn Vyriausybės nustatyta tvarka arba kitos savivaldybės nuosavybėn, kai yra savivaldybės tarybos sprendimas sutikti perimti perduodamą turtą savivaldybės nuosavybėn;

4) savivaldybei nuosavybės teise priklausančias viešųjų įstaigų dalininko teises parduodant kitiems asmenims Vyriausybės nustatyta viešosios įstaigos dalininko teisių pardavimo viešo aukciono būdu tvarka;

5) kitais šio įstatymo ir kitų įstatymų nustatytais būdais.

3. Sprendimą dėl šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodyto turto pardavimo užsienio valstybėms jų diplomatinėms ir konsulinėms įstaigoms įkurti, taip pat tarptautinėms organizacijoms jų atstovybėms įkurti priima Vyriausybė. Tokiame sprendime turi būti nurodytas patikėjimo teisės subjektas, įgaliotas sudaryti turto pirkimo–pardavimo sutartį. Šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytas turtas parduodamas už vertę, nustatytą pagal Lietuvos Respublikos turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymą.

4. Valstybės ir savivaldybių turtas negali būti perduodamas kitiems juridiniams ar fiziniams asmenims ar kitaip susiejamas su turtu jungtinės veiklos sutarties pagrindu.

5. Valstybės ilgalaikis materialusis, trumpalaikis materialusis ir nematerialusis turtas, įsigytas vykdant Lietuvos Respublikos įsipareigojimus, atsirandančius dėl Lietuvos Respublikos narystės Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijoje, Europos Sąjungoje, Jungtinių Tautų Organizacijoje, arba skirtas iš tarptautinių sutarčių arba tarptautinių susitarimų atsirandantiems įsipareigojimams, kolektyvinės gynybos operacijoms, karinėms operacijoms, tarptautinėms karinėms pratyboms ar kitiems karinio bendradarbiavimo renginiams, civilinėms misijoms vykdyti, taip pat skirtas paramai pagal tarptautinius susitarimus vykdomam bendradarbiavimui gynybos srityje arba paramai valstybėms, kurioms Seimo priimtu teisės aktu reiškama parama dėl prieš jas vykdomos karinės agresijos ar į jas vykdomos karinės invazijos, teikti, gali būti neatlygintinai perduodamas nuosavybėn tarptautinėms organizacijoms, kitų valstybių valstybinėms ar savivaldybių institucijoms, kitų valstybių viešiesiems juridiniams asmenims, jeigu toks neatlygintinas perdavimas atitinka tarptautinius įsipareigojimus, Seimo patvirtintą Nacionalinio saugumo strategiją arba Seimo priimtą teisės aktą dėl reiškiamos paramos šioje dalyje nurodytoms valstybėms. Sprendimą dėl valstybės turto neatlygintino perdavimo šioje dalyje nurodytų subjektų nuosavybėn priima Vyriausybė arba turto valdytojas Vyriausybės nustatyta tvarka ir atvejais. Vyriausybė paskiria už šios tvarkos įgyvendinimo priežiūrą atsakingą instituciją. Vyriausybės sprendime turi būti nurodytas valstybės turtą perduodantis turto valdytojas, šioje dalyje nurodytas subjektas, su kuriuo turto valdytojas sudarys turto perdavimo sandorį, perduodamas turtas, jo naudojimo sąlygos. Turto valdytojo sprendime turi būti nurodytas perduodamas turtas, jo naudojimo sąlygos ir šioje dalyje nurodytas subjektas, su kuriuo sudaromas turto perdavimo sandoris.

6. Valstybės ir savivaldybių ilgalaikis materialusis, trumpalaikis materialusis ir nematerialusis turtas, skirtas vystomojo bendradarbiavimo veiklai vykdyti arba humanitarinei pagalbai teikti, gali būti neatlygintinai perduodamas tarptautinių organizacijų, kitų valstybių valstybinių ar savivaldybių institucijų, kitų valstybių viešųjų juridinių asmenų nuosavybėn. Sprendimą dėl šioje dalyje nurodyto savivaldybės turto neatlygintino perdavimo priima savivaldybės taryba, o dėl valstybės turto neatlygintino perdavimo – Vyriausybė arba turto valdytojas Vyriausybės nustatyta tvarka ir atvejais. Vyriausybė paskiria už šioje dalyje nurodytos tvarkos įgyvendinimo priežiūrą atsakingą instituciją.

7. Visos sutarčių dėl valstybės turto perdavimo juridiniams ar fiziniams asmenims nuostatos, pagal kurias atimamos ar apribojamos valstybės teisės, nustatytos įstatymuose, negalioja. Valstybės teisės gali būti apribotos tik įstatymų nustatyta tvarka ir pagrindais.

8. Valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausančios viešosios įstaigos dalininko teisės gali būti parduodamos, jeigu šiai viešajai įstaigai nepavesta atlikti viešojo administravimo funkcijų.

9. Sprendimas dėl valstybei nuosavybės teise priklausančių viešosios įstaigos dalininko teisių pardavimo priimamas Vyriausybės nutarimu. Sprendimą dėl savivaldybei nuosavybės teise priklausančių viešosios įstaigos dalininko teisių pardavimo priima savivaldybės taryba. Sprendimo projekto rengėjas (autorius) turi pagrįsti jo atitiktį šio įstatymo 9 straipsnyje nurodytiems principams. Sprendime turi būti nurodyta:

1) viešosios įstaigos, kurios valstybės ar savivaldybės turimos dalininko teisės gali būti parduodamos, pavadinimas, kodas, buveinė;

2) parduodamų dalininko teisių pradinė kaina, kuri turi būti ne mažesnė kaip atitinkamai arba valstybės, arba savivaldybės įnašų į viešosios įstaigos dalininkų kapitalą vertė. Jeigu steigiant viešąją įstaigą ar didinant viešosios įstaigos dalininkų kapitalą buvo investuotas valstybės ar savivaldybės nekilnojamasis turtas, jo vertė nustatoma Turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymo nustatyta tvarka;

3) atitinkamai arba valstybės, arba savivaldybės institucija, įgaliota sudaryti dalininko teisių pirkimo–pardavimo sutartį.

20 straipsnis. Valstybės ir savivaldybių nekilnojamųjų daiktų pardavimas viešo aukciono būdu

1. Viešas aukcionas – valstybės ar savivaldybės nekilnojamojo turto ir jam priskirto žemės sklypo (jeigu žemės sklypas įstatymų nustatyta tvarka gali būti parduodamas), taip pat kitų nekilnojamųjų daiktų pardavimo būdas, kai neribojamas viešo aukciono dalyvių skaičius, o nekilnojamojo turto ir jam priskirto žemės sklypo ar kitų nekilnojamųjų daiktų pirkimo–pardavimo sutartys sudaromos su didžiausią kainą pasiūliusiu viešo aukciono dalyviu. Valstybės ir savivaldybių nekilnojamųjų daiktų pardavimo viešame aukcione tvarką nustato Vyriausybė. Viešas aukcionas gali būti organizuojamas informacinių technologijų priemonėmis.

2. Valstybės nekilnojamojo turto ir jam priskirto žemės sklypo (jeigu žemės sklypas įstatymų nustatyta tvarka gali būti parduodamas), taip pat kitų nekilnojamųjų daiktų pardavimo viešo aukciono organizatorius yra centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojas. Užsienio valstybėse esančio valstybės nekilnojamojo turto viešo aukciono organizatore gali būti Vyriausybės įgaliota valstybės institucija, o savivaldybės nekilnojamojo turto ir jam priskirto žemės sklypo (jeigu žemės sklypas įstatymų nustatyta tvarka gali būti parduodamas) ir kitų nekilnojamųjų daiktų viešo aukciono organizatorė yra savivaldybės administracija.

3. Viešame aukcione parduodamo valstybės ar savivaldybės nekilnojamojo turto ir jam priskirto žemės sklypo (jeigu žemės sklypas įstatymų nustatyta tvarka gali būti parduodamas), valstybės ar savivaldybės nekilnojamojo turto (jeigu įstatymų nustatyta tvarka žemė neparduodama), taip pat kitų nekilnojamųjų daiktų pradinė kaina viešame aukcione turi būti ne mažesnė už vertę, nustatytą Turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymo nustatyta tvarka. Parduodamo valstybės ar savivaldybės nekilnojamojo turto ir jam priskirto žemės sklypo (jeigu žemės sklypas įstatymų nustatyta tvarka gali būti parduodamas) pradinė kaina didinama viešo aukciono organizatoriaus patirtų teritorijų planavimo dokumentų ar žemės valdos projektų, ar žemės sklypo plano ir kadastro duomenų bylos parengimo išlaidų verte.

4. Viešame aukcione parduodamas valstybės ar savivaldybės nekilnojamasis turtas ir kiti nekilnojamieji daiktai:

1) Vyriausybės nustatyta tvarka priskirtini nenaudojamiems valstybės arba savivaldybių funkcijoms atlikti, taip pat pripažinti nereikalingais arba netinkamais (negalimais) naudoti;

2) nurodyti šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje;

3) parduodami atnaujinant centralizuotai valdomą administracinės paskirties valstybės nekilnojamąjį turtą.

5. Sprendimą dėl viešame aukcione parduodamo valstybės ar savivaldybės nekilnojamojo turto ir kitų nekilnojamųjų daiktų priima:

1) savivaldybės taryba – dėl šio straipsnio 4 dalies 1 punkte nurodyto savivaldybės nekilnojamojo turto ir kitų nekilnojamųjų daiktų;

2) Vyriausybė – dėl šio straipsnio 4 dalies 1 punkte nurodyto valstybės nekilnojamojo turto ir kitų nekilnojamųjų daiktų;

3) centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojas – dėl šio straipsnio 4 dalies 2 ir 3 punktuose nurodyto valstybės nekilnojamojo turto ir kitų nekilnojamųjų daiktų.

6. Viešo aukciono dalyviu gali būti Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių piliečiai ir nuolatiniai gyventojai, taip pat Lietuvos Respublikos nuolatiniai gyventojai, neturintys Lietuvos Respublikos pilietybės, Lietuvos Respublikoje ir užsienio valstybėse įsteigti juridiniai asmenys, taip pat juridinio asmens statuso neturintys subjektai, jų filialai ar atstovybės ir keli asmenys, sudarę rašytinį susitarimą. Valstybės ar savivaldybės nekilnojamojo turto, parduodamo kartu su valstybinės žemės sklypu ar jo dalimi, taip pat kitų nekilnojamųjų daiktų viešame aukcione ketinantis dalyvauti užsienio subjektas turi atitikti žemės sandorių ar kitų nuosavybės teisių perleidimo sandorių sudarymą reglamentuojančių įstatymų reikalavimus.

7. Įstatymų reikalaujamos formos valstybės ar savivaldybės nekilnojamojo turto, taip pat kitų nekilnojamųjų daiktų pirkimo–pardavimo sutartis ir žemės sklypo (jeigu žemės sklypas įstatymų nustatyta tvarka gali būti parduodamas) pirkimo–pardavimo sutartis su didžiausią kainą viešame aukcione pasiūliusiu aukciono dalyviu, pripažintu viešo aukciono laimėtoju, turi būti sudaryta (sudarytos) per 60 dienų nuo pardavimo viešame aukcione dienos. Valstybinės žemės, priskirtos savivaldybių nekilnojajamajam turtui, pirkimo–pardavimo sutartis su viešo aukciono laimėtoju (pirkėju) sudaro valstybinės žemės pirkimo–pardavimo sandorius galintys sudaryti subjektai, nurodyti žemės valdymą reglamentuojančiuose įstatymuose.

8. Valstybės ar savivaldybių nekilnojamojo turto ir jam priskirto žemės sklypo ir kitų nekilnojamųjų daiktų pirkimo–pardavimo sutartyje (sutartyse) turi būti nustatyta valstybės ar savivaldybės nekilnojamojo turto ir jam priskirto žemės sklypo ir kitų nekilnojamųjų daiktų pardavimo kaina, mokėjimų už įsigytą turtą tvarka ir terminai, viešo aukciono laimėtojo (pirkėjo) įsipareigojimai vykdyti viešo aukciono sąlygas, teisinės pasekmės už sutarties (sutarčių) sąlygų nevykdymą, sutarties (sutarčių) nutraukimo tvarka, pirkėjo įsipareigojimas sudaryti žemės sklypo nuomos sutartį ir kiti viešo aukciono laimėtojo (pirkėjo) įsipareigojimai.

9. Už viešame aukcione parduotą nekilnojamąjį turtą ir jam priskirtą žemės sklypą bei kitus nekilnojamuosius daiktus gali būti sumokama iš karto (per 10 dienų po pirkimo–pardavimo sutarties pasirašymo dienos) arba dalimis. Jeigu atsiskaitoma dalimis, atsiskaitymo terminas negali būti ilgesnis kaip 3 metai. Vėliausią galimą atsiskaitymo terminą nustato viešo aukciono organizatorius viešo aukciono sąlygose. Jeigu parduodamo nekilnojamojo turto ir jam priskirto žemės sklypo patikėtiniai nesutampa, sprendimą dėl atsiskaitymo termino priima žemės sklypo patikėtinis.

10. Jeigu viešo aukciono laimėtojas (pirkėjas) savo skoliniam įsipareigojimui įvykdyti skolinasi lėšų iš kredito įstaigos, viešo aukciono organizatorius aukciono laimėtojo (pirkėjo) prašymu skoliniam įsipareigojimui kredito įstaigai užtikrinti gali įkeisti viešame aukcione parduotą turtą, numatant, kad hipoteka įsigalios po to, kai už perkamą turtą bus visiškai atsiskaityta su viešo aukciono organizatoriumi, tai yra sumokėta nekilnojamojo daikto, įskaitant žemės sklypą, kainą, netesybos ir kitos prievolės. Viešame aukcione parduotas turtas gali būti įkeistas, jeigu viešo aukciono laimėtojas (pirkėjas) yra sumokėjęs šio turto kainos ir kredito įstaigos paskolos sutartyje nurodytos sumos skirtumą, jeigu toks yra.

11. Atsiskaitant dalimis, pradinė įmoka turi būti ne mažesnė kaip 30 procentų viešame aukcione nustatytos nekilnojamojo turto ir žemės sklypo ar kito nekilnojamojo daikto kainos ir turi būti sumokėta per 5 dienas nuo pirkimo–pardavimo sutarties pasirašymo dienos. Atsiskaitant dalimis, viešo aukciono laimėtojas (pirkėjas) moka Vyriausybės nustatyta tvarka apskaičiuojamas palūkanas, o savo įsipareigojimų įvykdymui užtikrinti privalo pateikti viešo aukciono organizatoriui viešo aukciono sąlygose nurodytas įsipareigojimų įvykdymo užtikrinimo priemones.

12. Nuosavybės teisė į turtą viešo aukciono laimėtojui (pirkėjui) perduodama visiškai atsiskaičius už parduotą nekilnojamąjį daiktą ar nekilnojamąjį turtą ir jam priskirtą valstybinės žemės sklypą (jeigu žemės sklypas parduodamas kartu su nekilnojamuoju turtu).

13. Už laiku neįvykdytą piniginę prievolę viešo aukciono laimėtojas (pirkėjas) privalo viešo aukciono organizatoriui sumokėti pirkimo–pardavimo sutartyje nustatytus, bet ne mažesnius kaip 0,05 procento dydžio nuo laiku nesumokėtos sumos už kiekvieną uždelstą dieną, delspinigius. Viešo aukciono organizatorius gali nustatyti papildomą terminą, bet ne ilgesnį kaip 30 dienų, sutarties sąlygoms įvykdyti. Jeigu viešo aukciono laimėtojas (pirkėjas) per viešo aukciono organizatoriaus nustatytą terminą arba per papildomai nustatytą laiką neįvykdo sutarties, nesumoka pirkimo kainos ir pradinės įmokos skirtumo sumos ir (ar) delspinigių, viešo aukciono organizatorius gali nutraukti pirkimo–pardavimo sutartį. Viešo aukciono organizatoriui nutraukus pirkimo–pardavimo sutartį dėl viešo aukciono laimėtojo (pirkėjo) kaltės, viešo aukciono organizatoriui grąžinamas viešame aukcione parduotas turtas, o laimėtojui (pirkėjui) grąžinama jo sumokėta pirkimo kainos dalis kartu su pradine įmoka, atskaičius viešo aukciono organizatoriaus patirtus nuostolius, įskaitant netesybas. Viešo aukciono organizatorius turi teisę reikalauti iš viešo aukciono laimėtojo (pirkėjo) padengti viešo aukciono rengimo išlaidas ir kainų skirtumą, jeigu naujame viešame aukcione nekilnojamas turtas ir jam priskirtas žemės sklypas (jeigu žemės sklypas parduodamas kartu su nekilnojamuoju

turtu) ar kiti nekilnojamieji daiktai buvo parduoti už mažesnę kainą negu ta, kurią turėjo sumokėti viešo aukciono laimėtojas (pirkėjas).

14. Lėšos, gautos pardavus:

1) valstybės nekilnojamąjį turtą, išskyrus nurodytą Centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 1 punkte ir šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje, ir kitus nekilnojamuosius daiktus, taip pat palūkanos, netesybos ir kiti su pirkimo–pardavimo sutarties vykdymu susiję mokėjimai, atskaičius užsienio valstybėse esančio valstybės nekilnojamojo turto viešo aukciono organizatoriaus patirtas su viešo aukciono organizavimu susijusias išlaidas, pervedami į valstybės biudžetą arba Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų sąskaitą, jeigu valstybės nekilnojamasis turtas yra įtrauktas į Valstybinio socialinio draudimo fondo apskaitą pagal Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymą;

2) savivaldybės nekilnojamąjį turtą ir kitus nekilnojamuosius daiktus, taip pat palūkanos, netesybos ir kiti su pirkimo–pardavimo sutarties vykdymu susiję mokėjimai pervedami į savivaldybės biudžetą;

3) valstybės ar savivaldybės nekilnojamajam turtui, išskyrus nurodytą Centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 1 punkte ir šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje, priskirtą valstybinės žemės sklypą, atskaičius viešo aukciono organizatoriaus patirtas parduodamo žemės sklypo teritorijų planavimo dokumentų ar žemės valdos projektų, ar žemės sklypo plano ir kadastro duomenų bylos parengimo išlaidas, paskirstomos taip: 50 procentų – į valstybės biudžetą, 50 procentų – į savivaldybės, kurios teritorijoje yra parduotas žemės sklypas, biudžeto atskirą sąskaitą, skirtą lėšoms už parduotus valstybinės žemės sklypus kaupti.

15. Įstatymų nustatyta tvarka valstybės ar savivaldybės nekilnojamasis turtas, esantis privačios žemės sklype, gali būti parduodamas viešame aukcione be žemės savininko sutikimo, jeigu tai neprieštaruja įstatymų ir (ar) sutarties nustatytoms žemės sklypo naudojimo sąlygoms.

16. Centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojui iš valstybės biudžeto mokamas Vyriausybės nustatyta tvarka apskaičiuotas atlygis už:

1) valstybės nekilnojamojo turto ir jam priskirtų valstybinės žemės sklypų bei kitų nekilnojamųjų daiktų, įtrauktų į Vyriausybės patvirtintą viešame aukcione parduodamo valstybės nekilnojamojo turto ir kitų nekilnojamųjų daiktų sąrašą, pardavimą;

2) nekilnojamojo turto, nurodyto šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje, administravimą ir pardavimą.

21 straipsnis. Valstybės ir savivaldybių turto investavimas

1. Valstybės ir savivaldybių turto, išskyrus nurodytą šio straipsnio 2 dalyje, investavimas – valstybės ar savivaldybės turto, kaip įnašo, perdavimas:

1) viešajai įstaigai, akcinei bendrovei ar uždarajai akcinei bendrovei, vykdant steigimo akte ar steigimo sutartyje prisiimtus steigėjo turtinius įsipareigojimus;

2) didinant viešosios įstaigos dalininkų kapitalą arba akcinės bendrovės ar uždarnosios akcinės bendrovės įstatinį kapitalą, jeigu valstybė ir (ar) savivaldybė yra jų dalyvė;

3) viešajai įstaigai nustatant (formuojant) dalininkų kapitalą, jeigu įstatymų nustatytais atvejais biudžetinė įstaiga pertvarkoma į viešąją įstaigą;

4) viešajai įstaigai nustatant (formuojant) dalininkų kapitalą, jeigu valstybės įmonė ar savivaldybės įmonė pertvarkoma į viešąją įstaigą;

5) akcinei bendrovei ar uždarajai akcinei bendrovei nustatant (formuojant) įstatinį kapitalą, jeigu teisės aktų nustatyta tvarka valstybės ar savivaldybės įmonė pertvarkoma į akcinę bendrovę ar uždarają akcinę bendrovę;

6) steigiamiems ar įsteigtiems kitos teisinės formos juridiniams asmenims, kurių veiklos tikslas yra tarptautinis bendradarbiavimas, kai tuo siekiama užtikrinti tinkamą įstatymuose numatytų valstybės ar savivaldybių funkcijų įgyvendinimą;

7) įsigyjant Lietuvos Respublikoje arba kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje ar Europos ekonominės erdvės valstybėje įsteigto ir sukaupus lėšas Lietuvos Respublikoje investuojančio

investicinio fondo, kuris yra privataus kapitalo kolektyvinio investavimo subjektas, siūlomų investicinių vienetų. Šis punktas netaikomas savivaldybių turto investavimui.

2. Kaip valstybės arba savivaldybės įnašas negali būti perduodamas valstybės ir savivaldybių trumpalaikis materialusis turtas, žemė, valstybei išimtinė nuosavybės teise priklausantis turtas.

3. Sprendimą dėl valstybės turto investavimo priima Vyriausybė. Sprendimą dėl savivaldybės turto investavimo priima savivaldybės taryba. Subjektas, rengiantis sprendimo dėl turto investavimo projektą, privalo sprendimą priimančiam subjektui pateikti sprendimo investuoti ekonominį ir (ar) socialinį pagrindimą. Sprendimai dėl valstybės ir savivaldybių turto investavimo priimami Vyriausybės nustatyta tvarka, jeigu tenkinami ne mažiau kaip 3 investavimo kriterijai:

1) investavus bus įvykdyti iš tarptautinių sutarčių atsirandantys Lietuvos Respublikos įsipareigojimai;

2) investuojama į nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbias įmones, nurodytas Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatyme;

3) investuojant skatinamas Lietuvos ekonomikos augimas, stiprinamas ekonominis savarankiškumas ir (ar) tarptautinis konkurencingumas;

4) investuojant bus siekiama Lietuvos ekonominės ir socialinės sanglaudos Europos Sąjungos erdvėje, taip pat regionų ar pasaulio mastu;

5) investuojant bus kuriama ar plėtojama infrastruktūra, naudinga visuomenei (skatinama veiksminga konkurencija rinkoje, gerinama viešųjų paslaugų kokybė, pasirinkimo galimybės ir prieinamumas);

6) valstybės ir (ar) savivaldybių turto investavimu (valstybės arba savivaldybės įnašu) bus sukurama pridėtinė vertė ir užtikrinamas šią vertę kuriančios veiklos ilgalaikis ekonominis tvarumas;

7) iš investavimo objekto bus gauta ne tik pelno (pajamų), bet ir gautas socialinis rezultatas (švietimo, kultūros, mokslo, aplinkos, sveikatos ir socialinės apsaugos, kitų panašių sričių) arba užtikrintas veiksmingesnis įstatymuose ir Vyriausybės nutarimuose nustatytų valstybės ir savivaldybės funkcijų atlikimas;

8) bus investuojama į ūkio ir socialines inovacijas, žinių ekonomikos plėtrą, aukštųjų technologijų kūrimą, jeigu tai yra vienas iš pagrindinių investicijų objekto veiklos tikslų;

9) investavimo tikslas ir siekiamas rezultatas nustatyti teisės aktuose, įgyvendinančiuose planavimo dokumentus.

4. Valstybė ar savivaldybė gali turtą investuoti įsigydama steigiamos arba įstatinį kapitalą didinančios akcinės bendrovės ar uždarnosios akcinės bendrovės akcijų, kurios visuotiniame akcininkų susirinkime valstybei ar savivaldybei (savivaldybėms) arba joms kartu suteikia daugiau negu 1/2 balsų, išskyrus Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo 60 straipsnio 6 dalies 25 punkte nustatytą atvejį.

5. Valstybė gali investuoti turtą įsigydama investicinio fondo investicinių vienetų, jeigu tenkinami bent 2 iš šių kriterijų:

1) investicinio fondo investavimo strategija, investicijų apribojimai, specializacija geografinėje zonoje arba ūkio šakoje atitinka valstybės mažų ir vidutinių įmonių plėtros skatinimo politikos tikslus ir kryptis;

2) investicinis fondas yra uždaro tipo;

3) investicinio fondo sudarymo dokumentuose įtvirtintos sąlygos, kad investuotojai atstovauja savo interesams priimant sprendimus;

4) investicinio fondo sudarymo dokumentuose nustatyta, kad, priimant investicinius sprendimus, kiekvienai investicijai parengiamas detalus investicinis pasiūlymas, kuriame pateikiama įmonės gaminių ar teikiamų paslaugų rinkos ir pardavimų analizė, pelningumo raida ir prognozės, planuojama investicijų grąža ir (ar) kita sprendimui priimti reikalinga informacija;

5) investicinio fondo valdymo įmonė atitinka teisės aktų reikalavimus ir atrenkama viešo konkurso būdu;

6) investicinio fondo valdymo įmonė yra privatus juridinis asmuo, kurio vadovai yra nepriekaištingos reputacijos ir turi kvalifikacijos bei patirties, atitinkančios Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo reikalavimus.

6. Asmuo, įsigyjantis steigiamos akcinės bendrovės ar uždarnosios akcinės bendrovės, kurią steigiant dalyvauja valstybė ar savivaldybė, akcijų, atrenkamas viešo konkurso būdu Vyriausybės nustatyta tvarka.

7. Šio straipsnio 6 dalis netaikoma, kai steigiama akcinė bendrovė ar uždaroji akcinė bendrovė, kurios akcijų dalis priklauso valstybei arba savivaldybei, koncesijai įgyvendinti. Tokiu atveju informacija apie akcinės bendrovės ar uždarnosios akcinės bendrovės, kurios akcijų dalis priklauso valstybei arba savivaldybei, steigimą koncesijai įgyvendinti turi būti nurodyta koncesijos dokumentuose. Šiuose dokumentuose ir akcinės bendrovės ar uždarnosios akcinės bendrovės, kurios akcijų dalis priklauso valstybei arba savivaldybei, steigimo koncesijai įgyvendinti sutartyje, be kituose įstatymuose nustatytų reikalavimų, turi būti nurodytas akcinės bendrovės ar uždarnosios akcinės bendrovės, kurios akcijų dalis priklauso valstybei arba savivaldybei, veiklos laikotarpis, kuris negali būti ilgesnis negu koncesijos sutarties laikotarpis, ir akcinės bendrovės ar uždarnosios akcinės bendrovės veiklos tęstinumo sąlygos, tarp kurių turi būti nustatytos valstybės ar savivaldybės, kaip akcininkės, dalyvavimo bendrovės veikloje sąlygos.

22 straipsnis. Valstybės ir savivaldybių, kaip juridinio asmens dalyvių, turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimas

1. Valstybės valdomų įmonių, viešųjų įstaigų ir kitos teisinės formos juridinių asmenų dalyvės turtines ir neturtines teises ir pareigas įgyvendina Vyriausybės įgaliotos institucijos Vyriausybės nustatyta tvarka. Savivaldybės valdomų įmonių, viešųjų įstaigų ir kitos teisinės formos juridinių asmenų dalyvės turtines ir neturtines teises ir pareigas Vyriausybės nustatyta tvarka įgyvendina savivaldybės vykdomoji institucija.

2. Vyriausybė nustato, kurios pagal šio straipsnio 1 ir 3 dalis Vyriausybės priimtų teisės aktų nuostatos valstybės valdomoms įmonėms ir savivaldybės valdomoms įmonėms taikomos be išimčių, pagal taisyklę „laikykis arba paaiškink“ arba netaikomos. Vyriausybė taip pat nustato, kurios pagal šio straipsnio 1 ir 3 dalis Vyriausybės priimtų teisės aktų nuostatos taikomos be išimčių, pagal taisyklę „laikykis arba paaiškink“ arba netaikomos valstybės ir (ar) savivaldybės valdomų bendrovių dukterinėms akcinėms bendrovėms ir uždarosioms akcinėms bendrovėms, taip pat visoms kitoms su valstybės ir (ar) savivaldybės valdomomis bendrovėmis per dukterines bendroves susijusioms paskesnių eilių dukterinėms bendrovėms, kaip jos suprantamos Akcinių bendrovių įstatymo 5 straipsnio 3 dalyje, (toliau kartu – dukterinė bendrovė). Taisyklė „laikykis arba paaiškink“ suprantama taip, kad nukrypimas nuo Vyriausybės nustatytos tvarkos nuostatų turi būti racionaliai pagrįstas ir paaiškintas.

3. Turi būti užtikrinamas valstybės valdomų įmonių, savivaldybės valdomų įmonių ir jų dukterinių bendrovių veiklos skaidrumas, kuris suprantamas kaip šių įmonių viešai atskleidžiamų duomenų, informacijos ir dokumentų paskelbimas jų interneto svetainėse ir šio straipsnio 6 dalies 1 punkte nurodytose apibendrinamosiose ataskaitose. Valstybės valdomų įmonių, savivaldybės valdomų įmonių ir jų dukterinių bendrovių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairės, kuriose, be kita ko, gali būti nustatomi ir papildomi, negu įstatymuose nustatyti, šių įmonių metinių ir tarpinių finansinių ataskaitų rinkinių, pranešimų ir veiklos ataskaitų rengimo ir turinio reikalavimai, nustato Vyriausybė.

4. Su valstybės valdomų bendrovių valdymu susijusias funkcijas atlieka Vyriausybės įgaliotos institucijos, kurios įgyvendina valstybės, kaip juridinio asmens dalyvės, turtines ir neturtines teises ir pareigas. Su savivaldybės valdomų bendrovių valdymu susijusias funkcijas atlieka savivaldybės vykdomoji institucija, kuri įgyvendina savivaldybės, kaip juridinio asmens dalyvės, turtines ir neturtines teises ir pareigas.

5. Viešoji įstaiga Valdymo koordinavimo centras, kurios savininkė yra valstybė, atlieka su valstybės ir savivaldybės valdomų įmonių bei jų dukterinių bendrovių valdymo politikos įgyvendinimu susijusias funkcijas, nurodytas šio straipsnio 6 dalyje, ir turi teisę iš valstybei ar savivaldybei atstovaujančių institucijų – valstybės ir savivaldybės valdomų įmonių bei jų dukterinių bendrovių, taip pat Vyriausybės įgaliotų institucijų ir atitinkamai savivaldybės vykdomosios institucijos, įgyvendinančių valstybės ar savivaldybės, kaip juridinio asmens dalyvės, turtines ir neturtines teises ir pareigas valstybės arba savivaldybių valdomose įmonėse, – gauti informaciją apie

valstybės ir savivaldybės valdomų įmonių bei jų dukterinių bendrovių veiklos rezultatus, valstybei ar savivaldybei atstovaujančių institucijų sprendimus, susijusius su valstybės ar savivaldybės turtinių ir neturtinių teisių ir pareigų įgyvendinimu, o valstybės ir savivaldybės valdomos įmonės bei jų dukterinės bendrovės, taip pat valstybei ar savivaldybei atstovaujančios institucijos privalo viešajai įstaigai Valdymo koordinavimo centrui teikti šioje dalyje nurodytą informaciją.

6. Viešojo įstaiga Valdymo koordinavimo centras:

1) kiekvienais metais rengia, teikia Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai ir skelbia savo interneto svetainėje apibendrinamąsias tarpines valstybės valdomų įmonių veiklos ataskaitas, taip pat apibendrinamąsias metines valstybės ir savivaldybės valdomų įmonių bei jų dukterinių bendrovių veiklos ataskaitas, kurių turinio reikalavimus nustato ekonomikos ir inovacijų ministras;

2) dėl visų valstybės valdomų įmonių ir jų dukterinių bendrovių veiklos kiekvienais metais rengia apibendrinamąją valstybės valdomų įmonių ir jų dukterinių bendrovių gerojo valdymo indekso ataskaitą ir pateikia ją Ekonomikos ir inovacijų ministerijai bei valstybei atstovaujančioms institucijoms. Gerojo valdymo indekso ataskaitos turinio reikalavimus nustato ekonomikos ir inovacijų ministras;

3) kiekvienais metais peržiūri valstybės valdomų įmonių ir jų dukterinių bendrovių rengiamų veiklos strategijų projektus ir patvirtintas veiklos strategijas, teikia valstybei atstovaujančioms institucijoms rekomendacijas dėl veiklos strategijose numatomų tikslų ir jų vertinimo rodiklių nustatymo bei valstybei atstovaujančių institucijų nustatytų valstybės tikslų ir lūkesčių valstybės valdomose įmonėse, vertina veiklos strategijų įgyvendinimo rezultatus ir teikia Ekonomikos ir inovacijų ministerijai apibendrinamąsias veiklos strategijų įgyvendinimo ataskaitas;

4) rengia rekomendacijas ir pasiūlymus, teikia metodinę pagalbą valstybei atstovaujančioms institucijoms ir konsultuoja jas dėl valstybės tikslų ir lūkesčių valstybės valdomose įmonėse nustatymo. Valstybės tikslus ir lūkesčius nustato valstybei atstovaujanti institucija rašte dėl valstybės tikslų ir lūkesčių (toliau – lūkesčių raštas), kurio turinio reikalavimus ir rengimo tvarką nustato ekonomikos ir inovacijų ministras;

5) vertina lūkesčių raštų projektus ir teikia valstybei atstovaujančioms institucijoms išvadas dėl šių raštų projektų;

6) analizuoja pasirinktų valstybei atstovaujančių institucijų sprendimus, susijusius su valstybės turtinių ir neturtinių teisių bei pareigų įgyvendinimu valstybės valdomose įmonėse, ir teikia valstybei atstovaujančioms institucijoms ir (arba) Ekonomikos ir inovacijų ministerijai išvadas;

7) kiekvienais metais apskaičiuoja valstybės valdomų įmonių pelningumo rezultatus atlikdama jų individualų vertinimą (toliau – įmonės individualus vertinimas) ir šią informaciją teikia valstybei atstovaujančioms institucijoms, rengia ir Ekonomikos ir inovacijų ministerijai teikia siūlymus dėl valstybės valdomoms įmonėms Vyriausybės nustatomų siektinų pelningumo rodiklių. Įmonės individualus vertinimas suprantamas kaip Vyriausybės patvirtinto įmonės siektino pelningumo rodiklio padidinimas arba sumažinimas, atsižvelgiant į įmonei iškeltus tikslus, jos veiklos specifiką, rinkos sąlygas, kuriomis veikia įmonė, kitus aktualius veiksnius, galinčius turėti įtakos įmonės pelningumui;

8) kiekvienais metais teikia Finansų ministerijai informaciją apie planuojamus valstybės valdomų įmonių dividendus ir pelno įmokas, konsultuoja valstybei atstovaujančias institucijas dividendų ir pelno įmokų apskaičiavimo klausimais, teikia Vyriausybei išvadas dėl valstybei atstovaujančios institucijos siūlomų mažesnių, negu nustatyta teisės aktuose, dividendų ar pelno įmokų;

9) savo interneto svetainėje skelbia informaciją apie valstybės valdomų įmonių ir jų dukterinių bendrovių kolegialių organų narių ir vadovų atrankas, paskirtus kolegialių organų narius jų kadencijos laikotarpiu (vardą, pavardę ir profesinę patirtį), deleguoja savo atstovus dalyvauti šiame punkte nurodytų atrankų komisijų darbe, konsultuoja valstybei atstovaujančias institucijas dėl kandidatams nustatytinų specialiųjų reikalavimų, kurie nėra nustatyti įstatymuose;

10) skelbia ir nuolat atnaušina valstybei atstovaujančių institucijų, valstybės valdomų įmonių ir jų dukterinių bendrovių sąrašą savo interneto svetainėje;

11) nuolat stebi ir analizuoja, kaip valstybei atstovaujančios institucijos įgyvendina valstybės turtines ir neturtines teises ir pareigas valstybės valdomose įmonėse, ir tuo pagrindu Ekonomikos ir inovacijų ministerijai teikia pasiūlymus dėl teisinio reguliavimo tobulinimo;

12) vertina valstybės valdomų įmonių ir jų dukterinių bendrovių vykdomų specialiųjų įpareigojimų, kurie nustatomi pagal ekonomikos ir inovacijų ministro tvirtinamas rekomendacijas, atlikimo rezultatus, jų įtaką valstybės valdomų įmonių finansiniams rodikliams, specialiųjų įpareigojimų įtraukimo į apskaitą ir jų atskleidimo tinkamumą ir teikia dėl viso to pasiūlymus valstybei atstovaujančioms institucijoms ir Ekonomikos ir inovacijų ministerijai, taip pat vertina, ar valstybės valdomų įmonių atliekamos funkcijos priskirtinos specialiesiems įpareigojimams, ir apie tai teikia informaciją valstybės valdomoms įmonėms, valstybei atstovaujančioms institucijoms ir Ekonomikos ir inovacijų ministerijai. Specialieji įpareigojimai suprantami kaip įmonės funkcijos, kurias ji įpareigota atlikti pagal įstatymus, Vyriausybės nutarimus ar savivaldybės tarybos sprendimus, kad būtų užtikrintas konkrečių socialinių, strateginių ir politinių valstybės ar savivaldybės tikslų įgyvendinimas. Valstybės valdomų įmonių specialiųjų įpareigojimų sąrašą tvirtina ekonomikos ir inovacijų ministras. Šis sąrašas skelbiamas viešosios įstaigos Valdymo koordinavimo centro interneto svetainėje;

13) konsultuoja valstybei ir savivaldybei atstovaujančias institucijas, valstybės ir savivaldybės valdomas įmones bei jų dukterines bendroves visais su valstybės ir savivaldybės valdomų įmonių bei jų dukterinių bendrovių valdymo politikos įgyvendinimu susijusiais klausimais, taip pat konsultuoja valstybei atstovaujančias institucijas akcinėse bendrovėse ir uždarosiose akcinėse bendrovėse, kuriose valstybei nuosavybės teise priklausančios akcijos suteikia 1/2 ar mažiau balsų visuotiniame akcininkų susirinkime, šių bendrovių veiksmingo valdymo, strategijų įgyvendinimo, ilgalaikių ir trumpalaikių tikslų ir pasiektų konkrečių rodiklių įgyvendinimo rezultatų klausimais ir teikia rekomendacijas, kaip gerinti šiuos rodiklius. Šiais tikslais rengia pristatymus, organizuoja konsultacijas ir patirties mainų renginius ir seminarus;

14) tvirtina savivaldybių viešinamos informacijos apie savivaldybių valdomų įmonių ir jų dukterinių bendrovių veiklą ir rezultatus formą;

15) teikia metodinę pagalbą savivaldybės vykdomajai institucijai dėl savivaldybės valdomų įmonių tikslų ir šių įmonių strategijose numatomų vertinimo rodiklių nustatymo, strategijų rengimo, tikslų siekimo vertinimo, nepriklausomų valdybos narių atrankos, šių įmonių atliekamų funkcijų priskyrimo specialiesiems įpareigojimams, kurie nustatomi pagal ekonomikos ir inovacijų ministro tvirtinamas rekomendacijas, ir kitais su savivaldybės valdomų įmonių ir jų dukterinių bendrovių valdymu susijusiais klausimais.

7. Viešosios įstaigos Valdymo koordinavimo centro veikla atliekant šio straipsnio 6 dalyje nurodytas funkcijas finansuojama iš Ekonomikos ir inovacijų ministerijai skirtų valstybės biudžeto asignavimų ir (arba) kitų lėšų.

23 straipsnis. Valstybės ir (ar) savivaldybės valdomos bendrovės bei dukterinės bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus priežiūros ar valdymo organo sudarymas

1. Valstybės ir (ar) savivaldybės valdomos bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo renkamame kolegialame priežiūros ar valdymo organe turi būti:

1) bent vienas valstybės tarnautojas, atitinkantis šio straipsnio 5 ir 6 dalyse nustatytus bendruosius ir specialiuosius reikalavimus;

2) kolegialaus organo nepriklausomi nariai – fiziniai asmenys (ne mažiau kaip 1/2 valstybės ir (ar) savivaldybės valdomos bendrovės įstatuose nurodyto kolegialaus organo narių skaičiaus), atitinkantys šio straipsnio 5, 6 ir 7 dalyse nurodytus bendruosius, specialiuosius ir nepriklausomumo reikalavimus.

2. Valstybės ir (ar) savivaldybės valdomos bendrovės dukterinės bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo renkamame kolegialame priežiūros ar valdymo organe kolegialaus organo nepriklausomų narių skaičius turi būti ne mažesnis kaip 1/3 valstybės ir (ar) savivaldybės valdomos bendrovės dukterinės bendrovės įstatuose nurodyto kolegialaus organo narių skaičiaus.

3. Valstybės ir (ar) savivaldybės valdomos bendrovės ar jos dukterinės bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo renkamame kolegialiaame priežiūros ar valdymo organe gali būti ir kitų, negu šio straipsnio 1 ir 4 dalyse nurodytų, atranką inicijuojančio subjekto pasirinktų asmenų, kurie yra šios valstybės ir (ar) savivaldybės valdomos bendrovės, jos dukterinės arba patronuojančiosios bendrovės darbuotojai ar vadovai, atitinkantys šio straipsnio 5 dalyje nurodytus bendruosius, šio straipsnio 6 dalyje nurodytus atranką inicijuojančio subjekto nustatytus specialiuosius reikalavimus ir šio straipsnio 7 dalies 3 ir 5 punktuose nurodytus nepriklausomumo reikalavimus, arba juridinio asmens, kurio dalyvės yra šioje dalyje nurodytos bendrovės, darbuotojai ar vadovai, atitinkantys šio straipsnio 5 dalyje nurodytus bendruosius, šio straipsnio 6 dalyje nurodytus atranką inicijuojančio subjekto nustatytus specialiuosius reikalavimus ir šio straipsnio 7 dalies 3 ir 5 punktuose nurodytus nepriklausomumo reikalavimus, taip pat tam tikros srities ekspertai, atitinkantys šio straipsnio 5 dalyje nurodytus bendruosius, šio straipsnio 6 dalyje nurodytus atranką inicijuojančio subjekto nustatytus specialiuosius reikalavimus ir šio straipsnio 7 dalies 3–5 punktuose nurodytus nepriklausomumo reikalavimus.

4. Valstybės ir (ar) savivaldybės valdomos bendrovės ar jos dukterinės bendrovės valdybos nariu gali būti skiriamas įmonės vadovas (išskyrus Akcinių bendrovių įstatymo 33 straipsnio 6 dalies 3 punkte nurodytą atvejį).

5. Kandidatas į valstybės ir (ar) savivaldybės valdomos bendrovės ir valstybės ir (ar) savivaldybės valdomos bendrovės dukterinės bendrovės kolegialaus organo narius ir kolegialaus organo narys turi atitikti šiuos bendruosius reikalavimus:

- 1) turi turėti aukštąjį universitetinį ar jam prilygintą išsilavinimą;
- 2) turi būti nepriekaištingos reputacijos. Asmuo nelaikomas nepriekaištingos reputacijos, jeigu įstatymų nustatyta tvarka yra pripažintas kaltu dėl sunkaus ar labai sunkaus nusikaltimo, nusikalstamos veikos nuosavybei, turtinėms teisėms ir turtiniams interesams, ekonomikai ir verslo tvarkai, finansų sistemai, valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams, teisingumui, visuomenės saugumui, valdymo tvarkai padarymo ir turi neišnykusį ar nepanaikintą teistumą;
- 3) turi būti nesusijęs su kitais fiziniais ir juridiniais asmenimis ryšiais, dėl kurių einant kolegialaus organo nario pareigas kiltų interesų konfliktas;
- 4) jam neturi būti atimta ar apribota teisė eiti atitinkamas pareigas, į kurias pretenduojama, ar atlikti toms pareigoms priskirtas funkcijas;
- 5) per pastaruosius 5 metus neturi būti atšauktas iš juridinio asmens vienasmenio ar kolegialaus organo dėl netinkamo pareigų atlikimo;
- 6) negali būti ministerijoje, Vyriausybės įstaigoje ar įstaigoje prie ministerijos einantis pareigas karjeros valstybės tarnautojas, kuriam pavestos su valstybės politikos formavimu toje ūkio sektoriaus šakoje, kurioje veikia įmonė, į kurios kolegialų organą kandidatuoja, susijusios funkcijos;
- 7) negali būti įstatymų nustatyta tvarka išrinktas ar paskirtas valstybės politiku ir politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautoju;
- 8) jeigu jis yra valstybės tarnautojas, jis negali būti iš viso daugiau kaip 2 kolegialių organų, sudarytų valstybės ir savivaldybės valdomose įmonėse, narys.

6. Specialiuosius reikalavimus valstybės ir (ar) savivaldybės valdomos bendrovės ir valstybės ir (ar) savivaldybės valdomos bendrovės dukterinės bendrovės kolegialaus organo nariui savo sprendimu nustato atranką inicijuojantis subjektas.

7. Kandidatas į valstybės ir (ar) savivaldybės valdomos bendrovės ir valstybės ir (ar) savivaldybės valdomos bendrovės dukterinės bendrovės kolegialaus organo nepriklausomus narius ir kolegialaus organo nepriklausomas narys turi atitikti šiuos nepriklausomumo reikalavimus:

- 1) ne trumpiau kaip vienus metus nėra buvęs ir šiuo metu nėra valstybės institucijos ar įstaigos valstybės tarnautojas ar darbuotojas;
- 2) ne trumpiau kaip vienus metus nėra buvęs ir šiuo metu nėra bendrovės, į kurios kolegialų organą pretenduoja, vadovas, kito kolegialaus organo narys, darbuotojas ar akcininkas, šios bendrovės dukterinės arba patronuojančiosios bendrovės ar su jomis susijusio juridinio asmens, kurio dalyvės yra šiame punkte nurodytos bendrovės, (toliau – susijęs juridinis asmuo) vadovas, kolegialaus organo narys, darbuotojas ar akcininkas;

3) neturi būti bendrovės, į kurios kolegialų organą pretenduoja, jos dukterinės arba patronuojančiosios bendrovės ar susijusio juridinio asmens akcininko, kuriam priklauso daugiau kaip 1/5 balsų visuotiniame akcininkų susirinkime suteikiančių akcijų, vadovo ar kolegialių organų narių artimas asmuo – sutuoktinis, sugyventinis, partneris, kai partnerystė įregistruota įstatymų nustatyta tvarka, taip pat jų tėvas (įtėvis), motina (įmotė), vaikas (įvaikis), brolis (įbrolis), sesuo (įsėserė), senelis (-ė), vaikaitis (-ė) ir jų sutuoktiniai, sugyventiniai ar partneriai;

4) neturėti reikšmingų verslo ryšių su bendrove, į kurios kolegialų organą pretenduoja, jos dukterine arba patronuojančiąja bendrove ar su susijusiu juridiniu asmeniu nei tiesiogiai, nei kaip turinčio tokių ryšių juridinio asmens dalyvis, kolegialaus organo narys ar vadovas. Turinčiu reikšmingų verslo ryšių laikomas fizinis ar juridinis asmuo, kuris yra prekių tiekėjas arba paslaugų teikėjas (įskaitant finansines, teises, patariamąsias ir konsultacines paslaugas) ir kurio pajamos, gautos iš bendrovės ar šiame punkte nurodytų juridinių asmenų per praėjusius finansinius metus, yra didesnės kaip 1 000 eurų, išskyrus atlygį už veiklą atliekant kolegialaus organo ar kolegialaus organo sudaryto komiteto nario pareigas;

5) paskutinius 2 metus neturi būti audito įmonės, kuri atlieka ar atliko tos bendrovės, į kurios kolegialų organą pretenduoja, jos dukterinės arba patronuojančiosios bendrovės ar susijusio juridinio asmens auditą, partneris, dalyvis, vadovas, kolegialaus organo narys arba darbuotojas;

6) neturi būti bendrovės, į kurios kolegialų organą pretenduoja, jos dukterinės arba patronuojančiosios bendrovės, kolegialaus organo narys ilgiau kaip 10 metų. Šis laikotarpis apskaičiuojamas prie būsimo kolegialaus organo nario pareigų ėjimo laikotarpio, kuriam kandidatas būtų skiriamas, pridėdant praėjusius tos pačios įmonės kolegialaus organo nario pareigų ėjimo laikotarpius, tarp kurių yra ne ilgesnis kaip vienerių metų laiko tarpas;

7) neturi būti iš viso daugiau kaip 3 kolegialių organų, sudarytų valstybės ir savivaldybės valdomose įmonėse, narys.

8. Kandidatų į valstybės ar savivaldybės įmonės, valstybės ir (ar) savivaldybės valdomos bendrovės ar jos dukterinės bendrovės kolegialaus priežiūros ar valdymo organo nepriklausomo nario pareigas atranką inicijuojantis subjektas ar jo įgaliota perkančioji organizacija Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka įsigyja vadovų ar personalo paieškos (atrankos) paslaugas iš jas teikiančio fizinio arba juridinio asmens, kuris ieško kandidatų į kolegialių organų nepriklausomus narius, vertina jų atitiktį šiame straipsnyje nustatytiems reikalavimams ir teikia kandidatų sąrašus atrankos komisijai. Kandidatų į valstybės ar savivaldybės įmonės, valstybės ir (ar) savivaldybės valdomos bendrovės ar jos dukterinės bendrovės kolegialų priežiūros ar valdymo organą, kai kolegialaus organo narius skiria valstybei ar savivaldybei atstovaujanti institucija arba renka valstybės ir (ar) savivaldybės valdomos bendrovės ar jos dukterinės bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas, atrankos tvarką nustato Vyriausybė.

9. Valstybės valdomos įmonės ir savivaldybės valdomos įmonės apdraudžia kolegialių organų narių civilinę atsakomybę atitinkamai valstybės valdomos įmonės ar savivaldybės valdomos įmonės lėšomis.

24 straipsnis. Valstybės ir savivaldybių turto įkeitimas

1. Valstybės turtas negali būti įkeistas, išskyrus įstatymuose nustatytas išimtis.

2. Savivaldybės ilgalaikis materialusis turtas gali būti įkeistas įstatymų nustatytais atvejais savivaldybės tarybos sprendimu savivaldybės tarybos nustatyta tvarka. Savivaldybių nematerialusis, finansinis ir trumpalaikis materialusis turtas negali būti įkeistas.

25 straipsnis. Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo auditas

1. Valstybės turto valdymą, naudojimą ir disponavimą juo audituoja valstybės turto patikėjimo teisės subjekto vidaus audito tarnyba (vidaus auditoriai) ir Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė.

2. Savivaldybės turto valdymą, naudojimą ir disponavimą juo audituoja savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba ir Valstybės kontrolė.

IV SKYRIUS

NEREIKALINGO ARBA NETINKAMO (NEGALIMO) NAUDOTI VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ TURTO PERLEIDIMAS IR NURAŠYMAS

26 straipsnis. Valstybės ir savivaldybių turto pripažinimas nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti

1. Nematerialusis, ilgalaikis materialusis ir trumpalaikis materialusis turtas pripažįstamas nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti, kai:

- 1) fiziškai nusidėvi;
- 2) funkciškai (technologiškai) nusidėvi;
- 3) Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka pripažįstamas avariniu;
- 4) sugenda ar sugadinamas;
- 5) stichinių nelaimių, avarijų metu sunaikinamas (sugadinamas) ir šis faktas yra įformintas;
- 6) negalima jo naudoti dėl trečiųjų asmenų veikos ir šis faktas yra įformintas. Pripažinto negalimu naudoti dėl trečiųjų asmenų veikos materialiojo turto vertė perkeliama į finansinį turtą (gautinas lėšas);

7) trukdo statyti naujus arba rekonstruoti esamus statinius. Ši nuostata taikoma tik nekilnojamiesiems daiktams, išskyrus nekilnojamąsias kultūros vertybes, teisės aktų nustatyta tvarka suderinus naujos statybos ar rekonstravimo projektą;

8) nereikalingas valstybės ar savivaldybės funkcijoms įgyvendinti ir (ar) nelieka kur jį pritaikyti.

2. Nematerialusis, ilgalaikis materialusis ir trumpalaikis materialusis turtas, išskyrus nurodytą šio straipsnio 3 dalyje, gali būti pripažintas nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti, kai jį atnaujinti ekonomiškai netikslinga, išskyrus šio straipsnio 1 dalies 8 punkte nustatytą atvejį. Laikoma, kad turtą atnaujinti ekonomiškai netikslinga, kai jo remonto (rekonstravimo) išlaidos lygios naujo tokios pačios paskirties ir tokio paties pajėgumo turto įsigijimo kainai ar ją viršija.

3. Nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti turtu negali būti pripažįstama žemė, miškai, vidaus vandenys ir kitas nesunaudojamas turtas.

4. Sprendimą dėl valstybės ar savivaldybių turto pripažinimo nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti priima turto valdytojas. Pagal šio straipsnio 1 dalies 8 punkto nuostatas priimami turto valdytojų sprendimai dėl valstybės nekilnojamųjų daiktų pripažinimo nereikalingais valstybės ir savivaldybės funkcijoms įgyvendinti turi būti suderinti su centralizuotai valdomo valstybės turto valdytoju. Turto valdytojo sprendime turi būti nurodyta:

1) pripažįstamas nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti turtas, nurodant konkrečias šio straipsnio 1 dalyje nustatytas priežastis, dėl kurių šis turtas pripažįstamas nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti;

2) jeigu turtą galima panaudoti, – turto panaudojimo būdas, nurodant šio įstatymo 27 straipsnio 1 dalyje nustatytą panaudojimo būdą;

3) jeigu turtas nenaudotinas, – turto nurašymo būdas: nurašant, išardant ir likviduojant arba nurašant ir likviduojant, arba nurašant ir perduodant regioninio atliekų tvarkymo centro administruojamoms dalijimosi daiktais stotelėms.

27 straipsnis. Nereikalingo arba netinkamo (negalimo) naudoti valstybės ir savivaldybių turto panaudojimas ir nurašymas

1. Panaudoti pripažintą nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti valstybės ar savivaldybės nematerialųjį, ilgalaikį materialųjį ir trumpalaikį materialųjį turtą, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje nurodytus atvejus, galima šiais būdais:

- 1) perduodant patikėjimo teise šio įstatymo 10–12 straipsniuose nustatytais atvejais ir tvarka;
- 2) perduodant panaudos pagrindais šio įstatymo 14 straipsnyje nustatytais atvejais ir tvarka;
- 3) investuojant šio įstatymo 21 straipsnyje nustatytais atvejais ir tvarka;

4) parduodant viešuose prekių aukcionuose (išskyrus nekilnojamuosius daiktus bei Lietuvos Respublikos diplomatinų atstovybių, konsulinių įstaigų ir atstovybių prie tarptautinių organizacijų valdomą turtą) Vyriausybės nustatyta tvarka;

5) nekilnojamuosius daiktus parduodant šio įstatymo 20 straipsnyje nustatyta tvarka;

6) parduodant Lietuvos Respublikos diplomatinų atstovybių, konsulinių įstaigų ir atstovybių prie tarptautinių organizacijų valdomą turtą (išskyrus nekilnojamuosius daiktus) Vyriausybės nustatyta tvarka;

7) perduodant valstybės ar savivaldybių nuosavybėn šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 6 punkte, 6 straipsnio 2 punkte ir 19 straipsnio 1 dalyje nustatytais atvejais ir tvarka arba perduodant kitų šio įstatymo 19 straipsnio 5 ir 6 dalyse nurodytų subjektų nuosavybėn;

8) gyvūnus perduodant šio įstatymo nustatytais būdais, įskaitant perdavimą kitų asmenų nuosavybėn, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos arba savivaldybės tarybos nustatyta tvarka;

9) kitais būdais, nustatytais šiame ir kituose įstatymuose.

2. Pripažintas nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti valstybės ar savivaldybės nematerialusis, ilgalaikis materialusis ir trumpalaikis materialusis turtas laikytinas nenaudotinu:

1) šio įstatymo 26 straipsnio 1 dalies 3, 5, 6 ir 7 punktuose nustatytais atvejais;

2) jeigu jis visiškai fiziškai nusidėvėjo (prarado praktinę ir prekinę vertę) arba funkciškai (technologškai) nusidėvėjo;

3) jeigu jis nepataisomai sugedo arba buvo sugadintas (sudaužytas, sulaužytas, įgijęs kenksmingų savybių ir kita);

4) jeigu jis negali būti panaudotas neišmontuotas arba neišardytas į dalis, mazgus arba detales;

5) jeigu ekonomiškai netikslinga jo parduoti viešuose prekių aukcionuose, nes per kalendorinius metus tokio turto pas turto valdytoją susikaupė tiek mažai, kad laukiamos įplaukos, pardavus turtą viešuose prekių aukcionuose, būtų mažesnės už tokių aukcionų organizavimo išlaidas;

6) jeigu jis neparduotas viešuose prekių aukcionuose ir nėra daugiau kur jo panaudoti.

3. Jeigu pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti valstybės ar savivaldybių ilgalaikio ar trumpalaikio materialiojo turto negalima panaudoti nė vienu iš šio straipsnio 1 dalies 1–7 punktuose nurodytų būdų arba jis, vadovaujantis šio straipsnio 2 dalimi, yra nenaudotinas, šis turtas turi būti nurašomas, o jeigu jis išardomas – liekamosios medžiagos įtraukiamos į apskaitą. Likusį turtą, taip pat turtą, kurio išardymo išlaidos viršija laukiamą liekamųjų medžiagų vertę, galima likviduoti pašalinus kenksmingumą, jeigu reikia. Likviduojamas ir nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti pripažintas nematerialusis turtas. Jeigu nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausančių gyvūnų negalima panaudoti šio straipsnio 1 dalies 8 punkte nurodytu būdu, jie turi būti numarinami Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

4. Sprendimą dėl valstybės nematerialiojo, ilgalaikio materialiojo ir trumpalaikio materialiojo turto nurašymo Vyriausybės nustatyta tvarka ir atvejais priima Vyriausybė arba valstybės turto valdytojai, o sprendimus dėl savivaldybės nematerialiojo, ilgalaikio materialiojo ir trumpalaikio materialiojo turto nurašymo – savivaldybės taryba. Valstybės ir savivaldybių turto pripažinimo nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti ir jo nurašymo tvarką nustato Vyriausybė.

5. Su valstybės paslaptis sudarančia informacija susijusio turto, kuris laikantis nustatytos valstybės paslaptis sudarančios informacijos apsaugos reikalavimų privalomai turi būti sunaikintas, kai tampa nereikalingas arba netinkamas (negalimas) naudoti, sąrašą sudaro naikintino turto valdytojas – paslapčių subjektas pagal Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymą.

6. Valstybės ar savivaldybės turtas, panaudotas šio straipsnio 1 dalyje, išskyrus 1 dalies 2 punktą, nurodytais būdais, nurašomas.

7. Šio įstatymo 26 straipsnio 1 dalies 6 punkte nurodytu atveju nepadengta finansinio turto (gautinų lėšų) dalis nurašoma įsiteisėjus prokuroro nutarimui ar ikiteisminio tyrimo teisėjo nutarčiai dėl ikiteisminio tyrimo nutraukimo arba teismo ar bylą ne teismo tvarka nagrinėjančio pareigūno nutarimui nutraukti administracinio nusižengimo teiseną.

8. Lėšos, gautos viešuose prekių aukcionuose pardavus nereikalingą arba netinkamą (negalimą) naudoti valstybės ir savivaldybių turtą, išskyrus valstybės ir savivaldybės nekilnojamąjį turtą, atskaičius jo saugojimo ir pardavimo išlaidas, pervedamos:

1) atitinkamai į valstybės biudžetą arba Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetą, arba savivaldybės biudžetą, kai parduodamas turtas patikėjimo teise valdomas šio įstatymo 10 straipsnio 2 dalies 1 punkte ir 12 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytų patikėjimo teisės subjektų;

2) į šio įstatymo 10 straipsnio 2 dalies 2–5 punktuose arba 12 straipsnio 2 dalies 2 ir 3 punktuose nurodytų patikėjimo teisės subjektų sąskaitas.“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2026 m. sausio 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliotos institucijos, ekonomikos ir inovacijų ministras iki 2025 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

3. Iki 2025 m. gruodžio 31 d. pradėtos viešų aukcionų procedūros baigiamos vykdyti vadovaujantis iki 2025 m. gruodžio 31 d. galiojusio teisinio reguliavimo nuostatomis.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas